

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Αριθμός Φύλλου 32 – Τρίμηνη Έκδοση της Ένωσης Αποφοίτων της Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου
ISSN 1790-9864 Ιούνιος – Ιούλιος – Αύγουστος 2014

Τ.Θ. 52057 – Μεταμόρφωση Αττικής, Τ.Τ. 14401

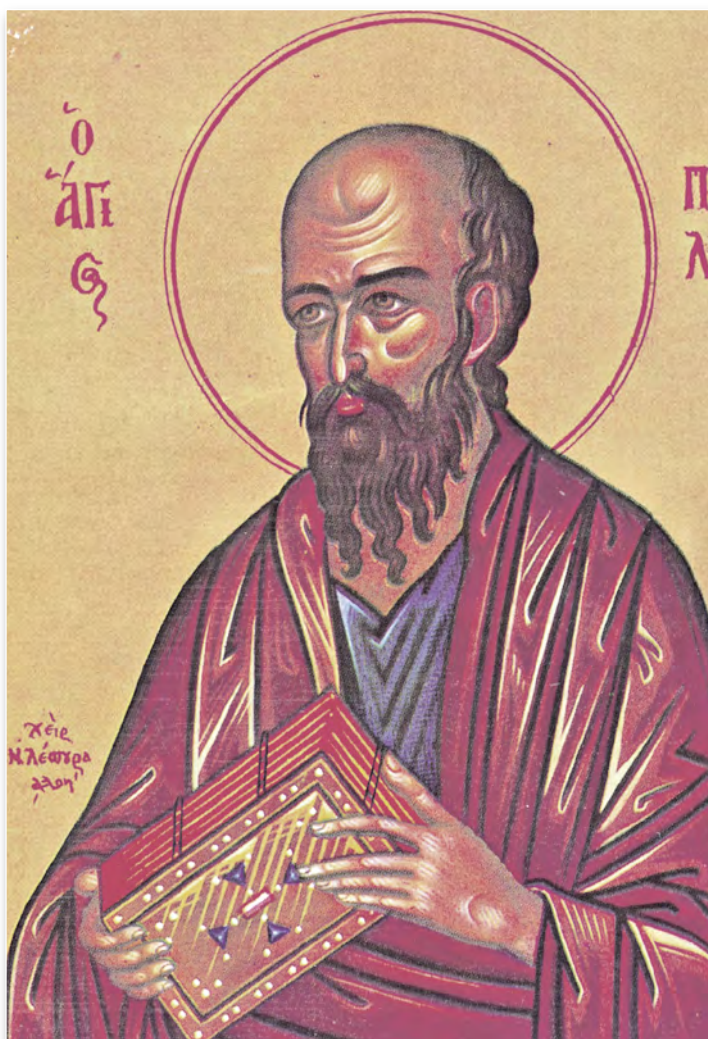
Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΥΛΟΣ ΣΤΗΝ ΚΟΡΙΝΘΟ

Του Αθανασίου Βουρλή, Ομοτίμου Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Απόστολος των Εθνών, Παύλος, το «σκεύος της εκλογής» του Χριστού (Πράξ. 9, 15), επεσκέφθη για πρώτη φορά την Κόρινθο κατά τη δεύτερη προς τα έθνη αποστολική του περιοδεία, περί το έτος 51.

Στην Κόρινθο ήλθε από την Αθήνα, αφού βεβαίως είχε εκεί θετική απήχηση και μερική αποδοχή το κήρυγμά του. Και η Ιουδαϊκή Συναγωγή και ο Άρειος Πάγος έδειξαν ευνοϊκή στάση απέναντι στην «καινή» υπ' αυτού «λαλουμένη διδαχή» (Πράξ. 17, 19). Οι Ιουδαίοι των Αθηνών, οι «σεβόμενοι» τον Θεόν και οι «παρατυγχάνοντες» στην Αθήνα, δεν εδημιούργησαν φασαρίες σε βάρος του Παύλου, όπως συνέβη σε άλλες πόλεις, ούτε τον έδιωξαν, όπως π.χ. στη Θεσσαλονίκη (Πράξ. 17, 1-10). Η ευγενική στάση των Αθηναίων απέναντί του φαίνεται από το γεγονός ότι και οι Επικούρειοι και οι Στωικοί φιλόσοφοι προέτρεψαν τον Παύλο να ομιλήσει στον Άρειο Πάγο, με αποτέλεσμα να πιστέψουν στο κήρυγμά του πολλοί ακροατές του, μεταξύ των οποίων ήταν ο Διονύσιος ο Αρεοπαγίτης, η γυναίκα του Δάμαρις και «έτεροι συν αυτοίς» (Πράξ. 17, 34).

Οι πρώτες εντυπώσεις του Παύλου από την επίσκεψή του στην Κόρινθο δεν ήταν ούτε ευχάριστες ούτε ενθαρρυντικές, λόγω της κοσμοπολίτικης ζωής των κατοίκων, της ηθικής διαφθοράς και του συμφυρμού εθνοτήτων, θρησκειών και γλωσσών (Ελληνες, Ρωμαίοι, Σύριοι, Αφρικανοί, Ιουδαίοι, δούλοι κτλ.) που υπήρχαν εκεί. Ο βασικός όμως λόγος προβληματισμού του ήταν η εχθρική στάση των Ιουδαίων της Κορίνθου, οι οποίοι προέβαλαν σθεναρή αντίσταση στο κήρυγμά του

(Πράξ. 18, 6). Παρηγορία και στήριγμα για τον Παύλο υπήρξε το εξ Ιουδαίων ζεύγος, Ακύλας και Πρίσκιλλα, ομότεχνοί του σκηνοποιοί ποντιακής καταγωγής, οι οποίοι είχαν έλθει στην Κόρινθο από τη Ρώμη μετά το διάταγμα του αυτοκράτορα Κλαυδίου κατά των Ιουδαίων (Πράξ. 18, 2). Φαίνεται ότι το ζεύγος είχε δεχτεί το νέο περί Χριστού κήρυγμα, γι' αυτό και ο απόστολος «έμενε παρ' αυτοίς και ειργάζεται» ως σκηνοποιός, εξασφαλίζοντας τα προς το ζην (Πράξ. 18, 4).

Ο Παύλος και στην Κόρινθο εφάρμοσε την ίδια τακτική για την αποτελεσματική διάδοση της διδασκαλίας του. Ξεκίνησε την επαφή του με τους Ιουδαίους και τους «σεβόμενους» τον Θεό στη συναγωγή, όπου «διελέγετο κατά παν Σάββατον», και ημέρα με την ημέρα «έπειθε» και «Ιουδαίους και Έλληνες» (Πράξ. 18, 4). Εν τω μεταξύ, ήλθαν στην Κόρινθο από τα μέρη της Μακεδονίας οι συνεργάτες του Σίλας και Τι-

μόθεος, προφανώς για να βοηθήσουν στο ποιμαντικό και διδακτικό έργο του (Πράξ. 18, 5). Το γεγονός αυτό ίσως εξόργισε ακόμη περισσότερο τους Ιουδαίους και τους έκανε σκληρούς και αδιάλλακτους σε σχέση με την αποδοχή του αναστάντος Χριστού ως Μεσσία και λυτρωτή όλων των ανθρώπων. Έφθασαν μάλιστα στο σημείο να βλασφημούν το όνομά Του, πράγμα το οποίο έφερε τον απόστολο στα όρια του, ώστε, σε ένδειξη διαμαρτυρίας, να «εκτινάξει τα ιμάτιά του» και να πει προς αυτούς: «το αίμα υμών επί την κεφαλήν υμών· καθαρός εγώ· από του νυν εις τα έθνη πορεύσομαι» (Πράξ. 18, 6).

Το ανωτέρω σοβαρό και κρίσιμο περιστατικό σε σχέση με την πορεία του ιεραποστολικού έργου των αποστόλων, καθώς και οι εν γένει επικρατούσες δυσμενείς συνθήκες στην Κόρινθο, έφεραν στον Παύλο τον έντονο προβληματισμό αν έπρεπε να συνεχίσει την παραμονή του στην Κόρινθο ή να γυρίσει και πάλι στον μακεδονικό χώρο για την κήρυξη του Ευαγγελίου.

Επειδή, όμως, άλλες είναι οι βουλές και οι επιθυμίες των ανθρώπων και άλλες του Θεού, η συνέχεια των γεγονότων ανέτρεψε τα σχέδια των αποστόλων, οι οποίοι ανέβαλαν την αναχώρησή τους. Ο Θεός εδούλευε γι' αυτούς και το έργο τους πριν απ' αυτούς. Έτσι, αντί της συναγωγής ο Παύλος χρησιμοποίησε ως διδακτικό χώρο την οικία κάποιου Ιούστου, «σεβόμενου τον Θεόν», η οποία ήταν ακριβώς δίπλα από την Ιουδαϊκή Συναγωγή (Πράξ. 18, 7). Εν

τω μεταξύ μετεστράφη προς τον χριστιανισμό ο αρχισυνάγωγος της Κορίνθου Κρίσπος «συν όλω τω οίκω αυτού» και σιγά σιγά «πολλοί των Κορινθίων ακούοντες» τα κηρύγματα «έπίστευον και εβαπτίζοντο» (Πράξ. 18, 8). Ως επισφράγιση των μυστικών θείων ενεργειών ήλθε και η «δι' οράματος εν νυκτί τω Παύλω» ακόλουθη ενθάρρυνση του Κυρίου: «μη φοβού, αλλά λάλει και μη σιωπήσης, διότι εγώ εμὶ μετὰ σου και ουδείς επιθήσεται σοι του κακώσαι σε, διότι λαός εστί μοι πολὺς εν τη πόλει ταύτη» (Πράξ. 18, 9-10).

Μετά την ανωτέρω αποκαλυπτική παρέμβαση του Κυρίου, ο Παύλος, υπακούοντας στην εντολή του, παρέμεινε στην Κόρινθο επί ένα «ενιαυτόν και μήνας εξ, διδάσκων εν αυτοίς τον λόγον του Θεού» (Πράξ. 18, 11). Έτσι, η Κόρινθος κατέστη η πρώτη αποστολική Εκκλησία της Πελοποννήσου και το κέντρο από το οποίο θα ξεκινούσε το ιεραποστολικό έργο της προς εκχριστιανισμό όλου του πληθυσμού του ελληνικού αυτού τμήματος. Ο ίδιος ο Παύλος, αναφερόμενος στην αποστολικότητα της Εκκλησίας της Κορίνθου, γράφει: «εγώ εφύτευσα, Απολλώς επότισεν, αλλ' ο Θεός ηύξανεν» (Α' Κορ. 3, 6). Αναφερόμενος δε και στους πιστούς, τους αποκαλεί «Θεού γεώργιον» και «Θεού οικοδομή» (Α' Κορ. 3, 9), τονίζοντας ότι το ιεραποστολικό του έργο εντάσσεται στα σωτηριολογικά σχέδια του Θεού και ότι αυτό τελεί υπό την προστασίαν του.

Η παραμονή του Παύλου στην Κό-

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

ΤΡΙΜΗΝΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΚΟΡΙΝΘΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ:

Τατοΐου 121, Μεταμόρφωση Αττικής,
Τ.Κ. 14452

Fax: 210 28 19 550

e-mail: mka18645@gmail.com

www.eaesk.gr

TAX. ΘΥΡ.: 52057, Τ.Κ. 14401

Συνδρομές – Δωρεές: ΕΤΕ 151/296112-14

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

Ένωση Αποφοίτων Εκκλ. Σχ. Κορίνθου

ΕΚΔΟΤΗΣ – ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:

Μιχάλης Καλλαράς, τηλ.: 6944 24 30 41

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Εκδόσεις ΨΥΧΟΠΙΟΣ Α.Ε.

ΕΚΤΥΠΩΣΗ: Σταμάτιος Κοτσάτος & ΣΙΑ Ο.Ε.

Αριθμός φύλλου 32

Ιούνιος – Ιούλιος – Αύγουστος 2014

Το *D.Σ.* εΐρεται
σε όλους
Καλό Καλοκαίρι

ρινθο και η διαρκής αύξηση των μελών της επιτόπιας Εκκλησίας ερέθιζε διαρκώς τον φανατικό ιουδαϊκό πληθυσμό, που έμενε πιστός στις αντιχριστολογικές αντιλήψεις του. Έτσι, κάποια ημέρα, «κατεπέστησαν ομοθυμαδόν οι Ιουδαίοι τω Παύλω και ήγαγον αυτόν επί το [δικαστικόν] βήμα». Ανθύπατος τότε της Αχαΐας ήταν ο Γαλλίων και ως εκ τούτου ήταν υπεύθυνος να εκδικάσει την υπόθεση της κατηγορίας των Ιουδαίων εναντίον του αποστόλου Παύλου. Οι Ιουδαίοι διετύπωσαν την κατηγορία ότι ο Παύλος «παρά τον [Μωσαϊκό] νόμον... αναπειθεί τους ανθρώπους σέβασθαι τον Θεόν» (Πράξ. 18, 13). Διαστρεβλώνει δηλαδή την πατρική τους πίστη, διδάσκοντας αντίθετα προς τον Μωσαϊκό Νόμο. Ο Γαλλίων, σαν είδε ότι η κατηγορία δεν είχε σχέση με το ρωμαϊκό δίκαιο αλλά με θρησκευτικούς φανατισμούς των Ιουδαίων, που θα του ήσαν γνωστοί εξάλλου και από άλλες

περιπτώσεις, τοπικές ή και άλλων πόλεων, δεν ακολούθησε την τακτική του Ποντίου Πιλάτου, αλλά τήρησε στάση πιο αποφασιστική και άμεση, και τους απέπεμψε λέγοντας: «ει μεν ουν ην αδικημά τι ή ραδιούργημα πονηρόν, ω Ιουδαίοι, κατά λόγον αν ηνεσχόμεν υμών ει δε ζήτημά εστι περί λόγου και ονομάτων και νόμου του καθ' υμάς, όψεσθε αυτοί· κριτής γαρ εγώ τούτων ου βούλομαι είναι. Και απήλασεν αυτούς από του βήματος» (Πράξ. 18, 14-16). Η ψυχρή αντιμετώπιση του ανωτέρω περιστατικού εκ μέρους του ανθυπάτου Γαλλίωνος έδωσε το θάρρος στους χριστιανούς ή εθνικούς Έλληνες (δε διευκρινίζεται από τις Πράξεις των Αποστόλων) να επιτεθούν και να χειροδικήσουν εναντίον του αρχισυναγώγου Σωσθένη, παρόντος του Γαλλίωνος, ο οποίος έμεινε ατάραχος κι αδιάφορος να παρακολουθεί τα τεκταινόμενα. Ίσως επειδή ο Σωσθένης ήταν ο υπεύθυνος

της εξεγέρσεως των Ιουδαίων (Πράξ. 18, 17).

Αυτά, εν ολίγοις, συνέβησαν κατά την παραμονή του Παύλου στην Κόρινθο, όπου αφιέρωσε μέρος από τη ζωή του, εδραίωσε αποστολική Εκκλησία, έθεσε θεμέλια λειτουργικής χριστιανικής ζωής, ρύθμισε ηθικο-κοινωνικά θέματα, δίδαξε τις αρχές της νέας εν Χριστώ πίστεως και απέστειλε προς τους πιστούς της τις δύο επιστολές του, από τις οποίες ο κάθε πιστός μαθαίνει πάρα πολλά για τον ίδιο τον Παύλο και προπαντός για την πίστη του.

Εμείς, ως απόφοιτοι της Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου, έχουμε ιδιαίτερο χρέος και προς τον απόστολο και προς την τοπική Εκκλησία της Κορίνθου, γιατί ανατραφήκαμε εκεί τόσο υλικά όσο και πνευματικά. Σ' αυτή τη Σχολή οφείλουμε και το ευ και το κατά Χριστόν ζην. Δόξα τω Θεώ πάντων ένεκεν. ☉

Ἄπολυτίκιον Ἀποστόλου Παύλου. Ἦχος Δ' Δι

Σκεῦ ος εκ λο γης του Σω τη ρος γε γο νας
 κιν δυ νοις εν θα λα ασ ση κιν δυ νοις εν δι ω
 γμοις κη ρυγ μα τι ε φω τι σας τα ε ε ε ε
 θνη και Α θη ναι οις ε δει ξας τον α γνω
 στον θε ον Παυ λε α πο στο λε των ε
 θγων δι δα σα λε Κο ριν θου πο λι ου ου ου
 χε πε ρι σω ζε τους σε τι μω ων τας
 εκ πα σης πε οι στα σε ως

ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΦΩΤΕΙΝΗ

Αυτή τη φορά υπήρχε ένα σοβαρότατο εμπόδιο μπροστά μας για τη συνάντηση στην Αγία Φωτεινή στην Κόρινθο: οι δημοτικές και περιφερειακές εκλογές. Το Δ.Σ. προβληματίστηκε πολύ, αλλά τελικά αποφάσισε να μη ματαιώσει το ετήσιο αυτό προσκύνημά μας. Και είχε δίκαιο, γιατί αυτοί που συγκεντρωθήκαμε για να τιμήσουμε την Προστάτιδά μας ήμασταν πολλοί. Οι εκλογές πέρασαν σε δεύτερη μοίρα. Το πρώτο καθήκον μας ήταν η τιμή στην Αγία Φωτεινή. Στη συνέχεια επιστρέψαμε στα εκλογικά μας κέντρα για το δεύτερο καθήκον. Είναι άξιο θαυμασμού ότι κάποιοι ήλθαν από πολύ μακριά και δεν αναζήτησαν κάποια δικαιολογία να μην έλθουν.

Αποβραδís, στον πανηγυρικό εσπερινό, είχε προστρέξει πλήθος κόσμου

στη χάρη της αγίας. Την επομένη, στην πανηγυρική Θεία Λειτουργία, χοροστάτησε ο Πρωτοσύγκελος της Ιεράς Μητροπόλεως Σπάρτης, συμμαθητής μας π. Γεώργιος Μπλάθρας, με τη συνεργασία πλήθους ιερέων. Έψαλε η Χορωδία της Ένωσής μας με χοράρχη τον κ. Κώστα Ζήκο.

Στην ομιλία του ο π. Γεώργιος ανέπτυξε το νόημα της εορτής και τόνισε τη σπουδαία σημασία που είχε για μας το εκκλησάκι της Αγίας Φωτεινής. Θυμήθηκε, επίσης, περιστατικά από τη ζωή μας στη Σχολή, μέσα κι έξω από τον χώρο του ναού.

Στο μνημόσυνο που ακολούθησε, ανέγνωσε όλα τα ονόματα μόνος και συμπλήρωσε και το όνομα της πρεσβυτέρας του Χριστίνας, που απεβίωσε πρόσφατα, μη μπορώντας να συγκρα-

τήσει τα δάκρυά του για τον χαμό της.

Δεν επισκεφτήκαμε αυτή τη φορά τη Σχολή, γιατί οι χώροι της χρησιμοποιούνταν για τις εκλογικές ανάγκες της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

Μαζευτήκαμε, λοιπόν, σε παρακείμενο ταβερνάκι, όπου μοιράσαμε το νεοεκδοθέν Λεύκωμα της Σχολής σε όλους τους παριστάμενους, που με μεγάλη χαρά και γεμάτοι περιέργεια το παρελάμβαναν. Παρούσα εκεί ήταν και η φίλη της Ένωσής μας, κα Μαρία Σπυρογιαννάκη-Χρισταρά, με τον σύζυγό της, που μίλησε με θερμά λόγια για το έργο της Ένωσής μας.

Μετά το φαγητό, αποχωριστήκαμε με συναισθήματα χαράς και με την υπόσχεση ότι θα βρισκόμαστε περισσότερες ευκαιρίες να βλεπόμαστε. Το έχουμε πλέον ανάγκη... ☺

Η Αγία Φωτεινή

Η χορωδία μας εν δράσει

ΑΡΧΙΣΕ ΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ Η ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΜΑΣ

Σας ενημερώνουμε ότι η ιστοσελίδα της Ένωσής μας, που υπήρξε βασικός στόχος του Δ.Σ., ενημερώνεται συνεχώς και η ενημέρωσή της θα συνεχιστεί με γρηγορότερους ρυθμούς. Μέσα στο καλοκαίρι, πιστεύουμε ότι θα έχει ετοιμαστεί το μεγαλύτερο μέρος της ύλης.

Από σήμερα, λοιπόν, μπορείτε να αντλείτε πληροφορίες, κείμενα και φωτογραφίες. Μπορείτε, επίσης, να έχετε πρόσβαση σε τεύχη της ΦΩΝΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ, καθώς και στο Λεύκωμα για τη Σχολή μας που επανεκδόθηκε πρόσφατα. Μπαίνοντας στο website της Ένωσης Αποφοίτων Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου (www.eaesk.gr) και επιλέγοντας «Περιοδικό», θα σας το βγάλει πάνω πάνω.

Επικοινωνία

Όποιος επιθυμεί να λάβει πληροφορίες για τους συμμαθητές του παρακαλείται να επικοινωνήσει με τον Γραμματέα της Ένωσης, κ. Μιχάλη Μαρινό, στο τηλ.: 6944581583.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΛΑΘΩΝ

Επειδή, εκ παραδρομής, γράφτηκε λανθασμένα το όνομα του συντάκτη του άρθρου **Εκκλησιαστική Σχολή – Εκκλησιαστικό Λύκειο Κορίνθου** κ. Νικ. Παπαδόπουλου, στη σελ. 380 του Λευκώματος, παρακαλείσθε, μόλις λάβετε το παρόν, να φροντίσετε για τη διόρθωση του λάθους. Έτσι, αντί Νικ. Απ. **Βασιλόπουλου** να γράψετε **Παπαδόπουλου**.

Επίσης να διορθωθούν και τα παρακάτω λάθη:

Λογαράς Χρίστος (αντί Λογάνος)

Πατσούρης Θεόδωρος (αντί Γιώργος)

Τσακούλας Φίλιππος (αντί Τσαούλας)

Εμείς, από την πλευρά μας, ζητούμε συγγνώμη για την αβλεψία μας από τους αγαπητούς ομογάλακτους αδελφούς μας.

Σας ευχαριστούμε για την κατανόηση.

Μιχ. Π. Καλλαράς

ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΑΝΘΡΩΠΟ

Μια ιστορική ομιλία του Γεωργίου Σερμιέ*,
πρώην Διευθυντού του Εκκλησιαστικού Λυκείου Κορίνθου

Σεβασμιώτατε Δέσποτα,
Επιτρέψτε μου κατ' αρχάς να σας εκφράσω τις θερμές ευχαριστίες μου για την εξαιρετική τιμή που μου κάματε, αναθέτοντάς μου κατά την ημέραν αυτήν της εορτής του ιδρυτού της Εκκλησίας της Κορίνθου να απευθυνθώ προς το χριστεπώνυμον πλήρωμα και να αναμνησθώ μαζί του το ιερό πρόσωπο του Απ. Παύλου, σκιαγραφώντας μία μόνο πλευρά του ιεραποστολικού του έργου.

Όποιος ανεβαίνει στο βήμα αυτό, Σεβασμιώτατε και ευσεβείς χριστιανοί, δεν μπορεί να μην ανακαλέσει στη μνήμη του τον κόσμο προς τον οποίο απευθύνεται ο Απ. Παύλος. Είναι ένας κόσμος βαθύτατα θρησκευόμενος. Όμως η βαθιά και πηγαία αυτή θρησκευτικότητα του Έλληνα δεν τον απαλλάσσει από τον παγανισμό και την πλάνη. Όπου λείπει η Αποκάλυψη, ο λόγος μπορεί να μυθολογεί, δεν μπορεί όμως ορθώς να θεολογεί. Κι αυτό έχει ως συνέπεια την αδυναμία του ανθρώπου να πετύχει τη λύτρωση που τόσο νοσταλγεί. Γι' αυτό και, παρά την πλούσια θρησκευτική δημιουργικότητα που χαρακτηρίζει τον αρχαίο ελληνικό κόσμο, και που εκφράζεται με Παρθενώνες, με τραγωδίες, με φιλοσοφικά συστήματα, διάχυτη είναι η νοσταλγία για τον Άγνωστο Θεό και εξόφθαλμη η πικρή απογοήτευση των Βάκχων των ειδωλολατρικών μυστηρίων, από τη συνειδητοποίηση ότι οι θεοί τους ποτέ δεν αποκαλύφθηκαν. Σ' έναν τέτοιο κόσμο δεν μπορούμε ουσιαστικά να μιλάμε για αληθινή θρησκεία. Βρισκόμαστε στην καρδιά της ειδωλολατρίας.

Αν η θρησκεία είναι μια αυθεντική και γνήσια αναφορά και κοινωνία των ανθρώπων με τον έναν και μοναδικό Θεό και δημιουργό των πάντων, η ειδωλολατρία είναι μια γοητευτική πολλές

φορές αλλά άγωνα περιπλάνηση και παραπλάνηση του ανθρώπου, που βρίσκεται εγκλωβισμένος σε ό,τι στενά τον περιβάλλει, στη φυσική δημιουργία και στα δικά του δημιουργήματα.

Από εδώ πηγάζει το πικρό αίσθημα της φυλακής της ψυχής, της αυτοαποξένωσης και αλλοτρίωσης, της σωτηριολογικής αβεβαιότητας, του ανεξέλεγκτου μοιραίου που εκφράζεται σε κάθε απλοϊκό μύθο πρωτόγονων λαών αλλά και σε κάθε πνευματικό αρχιτεκτόνημα του ύψους της ελληνικής τραγωδίας.

Δε χρειαζόταν να επισκεφθεί ο Παύλος τις ελληνικές πόλεις για να γίνει μέτοχος της αγωνίας αυτής. Διώκτης ο ίδιος του Χριστιανισμού και διακεκριμένη θρησκευτική προσωπικότητα του Ιουδαϊσμού, νιώθει μέσα από την ίδια τη μεταβολή του από Σαύλο σε Παύλο την απόσταση που χωρίζει μια αλλοτριωτική θρησκευτικότητα από μια πραγματική κοινωνία με τον αληθινό Θεό, σε βαθμό που να αναφωνεί: «Ζω δε ουκέτι εγώ, ζει δε εν εμοί Χριστός» (Γαλ. 2, 20). Από μια τέτοια εμπίωση

και εμπειρία αναβλύζει, ως φυσική συνέπεια, ο πόθος του αποστόλου να υποστεί τα πάντα και να γίνει «τοίς πάσι τα πάντα» (Α' Κορ. 9, 22), προκειμένου να προσφέρει όχι μόνο στους αδελφούς του κατά σάρκα αλλά και σε όλα τα έθνη την εμπειρία της αγαπητικής σχέσης με τον Θεό. Ιδιαίτερα προς τους ειδωλολάτρες εθνικούς υπογραμμίζει το ανυπόστατο και τη ματαιότητα κάθε ειδωλολατρίας, όταν γράφει στο 8ο κεφ. της προς Κορινθίους επιστολής του: «Γνωρίζουμε ότι κανένα είδωλο δεν υπάρχει στον κόσμο πραγματικά, και ότι δεν υπάρχει κανείς άλλος θεός εκτός από τον Ένα. Διότι κι αν ακόμα υπάρχουν, είτε στον ουρανό είτε στη γη, λεγόμενοι θεοί –όπως πραγματικά υπάρχουν πολλοί θεοί και κύριοι πολλοί– για μας όμως Ένας Θεός υπάρχει, ο Πατήρ, απ' τον οποίο προέρχονται όλα κι εμείς ανήκουμε σ' Αυτόν...» (Α' Κορ. 8, 4-7).

Βέβαια, τα λόγια αυτά θα πρέπει, μέχρι ενός σημείου, να ηχούσαν γνώριμα στους Έλληνες, πολύ δε περισσότερο στους Ιουδαίους. Αρκεί πρόχειρα

να θυμηθούμε την κριτική που άσκησε στην ειδωλολατρία ο προσωκρατικός φιλόσοφος Ξενοφάνης, αλλά και το περίφημο 44ο κεφ. του Ησαΐα. Ο Ξενοφάνης παραπονιέται για τον ανθρωπομορφικό τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι φαντάζονται τους θεούς τους, και καταλήγει ότι με τέτοια λογική προβολής και κατασκευής των θεών κατ' εικόνα και καθ' ομοίωση των ανθρώπων, θα έπρεπε, αν είχαν χέρια τα βόδια και τα άλογα και τα λιοντάρια, κι αν μπορούσαν κι αυτά να κατασκευάζουν αγάλματα όπως οι άνθρωποι, να παρίσταναν τους θεούς τους σύμφωνα με τη δική τους μορφή: δηλαδή σαν βόδια ή σαν άλογα ή σαν λιοντάρια (απ. 21β, 15-16). Ο Θεός όμως, λέγει, είναι ένας και δε μοιάζει καθόλου με τους θνητούς (απ. 21β, 25).

Ο Ησαΐας δεν περιορίζεται σε μια τέτοια διαπίστωση και ειρωνική στηλίτευση της ειδωλολατρίας. Κινούμενος στο πλαίσιο της Παλαιδιαθητικής Αποκάλυψης, μπορεί να αναγνωρίζει και τις αλλοτριωτικές συνέπειες της ειδωλολατρίας. Είναι σε θέση να μας προσφέρει, και μας προσφέρει πράγματι, ένα είδος ψυχογραφήματος του ειδωλολάτρη, στο οποίο εκτίθεται όχι μόνο η ψευδαίσθηση και η πλάνη αλλά και η υποταγή και αποξένωση και η εξουθένωση του ανθρώπινου προσώπου, της εικόνας αυτής του Θεού, μέσα από τις διαδικασίες μιας ψευδολατρίας. Σας μεταφέρω ένα μικρό απόσπασμα από την ανεπανάληπτη περιγραφή του Ησαΐα: «Κόβει ξύλα απ' το δάσος ο άνθρωπος... Παίρνει ένα μέρος της ξυλείας και την καίει για να ζεσταθεί, άλλο μέρος για να ψήσει το ψωμί και το κρέας, κι ένα κομμάτι ξύλου, τέλος, το σκαλίζει και κατασκευάζει έναν θεό. Αμέσως αρχίζει να το προσκυνά και να προσεύχεται σ' αυτό λέγοντας: *Φύλαξέ με, γιατί εσύ είσαι ο θεός μου*». Τόση πάρωση και τύφλωση έχουν, λέγει ο Ησαΐας, που δεν καταλαβαίνουν ότι τα είδωλα που κατασκευάζουν με τα χέρια τους είναι ψεύτικα πράγματα... (Ησ. 44, 14-21).

Σύμφωνα με την κριτική αυτή, η όλη ματαιότητα της ειδωλολατρίας έγκει-

ται στην ψευδαίσθηση του ανθρώπου ότι μπορεί να αναζητήσει τη λύτρωση και την καταξίωσή του, λατρεύοντας ό,τι ο ίδιος δημιουργεί...

Κάνοντας αυτή την, κατά το δυνατόν, σύντομη ανατομία και κριτική της ειδωλολατρίας και θίγοντας απ' όλη τη ζωή και το έργο του Απ. Παύλου μόνον την αγωνία του για τον ευαγγελισμό των εθνών, θα μπορούσε να αναρωτηθεί κανείς κατά πόσον μια τέτοια αγωνία θα είχε σχέση και αναφορά στον σημερινό κόσμο με τη δισχιλιετή χριστιανική εμπειρία.

Πιστεύω, όσο κι αν αυτό είναι οδυνηρό, ότι αν ο Απ. Παύλος βρισκόταν σήμερα στον χώρο αυτό κι απευθυνόταν προς τα έθνη, χριστιανικά και μη, θα είχε πολλούς λόγους να επαναλάβει αυτά που έγραφε τότε στους Κορινθίους. Είναι, βέβαια, αλήθεια ότι ο σύγχρονος πολιτισμένος άνθρωπος δε σμιλεύει αγάλματα και δε συμπεριφέρεται θρησκευτικά όπως ο άνθρωπος της προχριστιανικής εποχής. Αλλά είναι εξίσου αλήθεια πως η ειδωλολατρία δεν περιορίζεται στην αγαματοποιία. Αν λοιπόν, όπως ήδη είπαμε, η ουσία της έγκειται στο ότι ο άνθρωπος εγκλωβίζεται στον ίδιο τον εαυτό του και στον κόσμο του, στο ότι τα δημιουργήματά του αυτονομούνται και, αντί να αποτελέσουν, σαν γνήσια προϊόντα του δημιουργικού του μόχθου, εκφράσεις και μέσα για τη θέωσή του, μεταβάλλονται σε παγίδες αυτοαποξένωσης και αλλοτρίωσης, τότε είναι βέβαιο ότι μια μεγάλη μερίδα των μεταχριστιανικών κοινωνιών και ανθρώπων βρίσκεται ακόμη στο σκοτάδι του παγανισμού και της ειδωλολατρίας... κι αυτό δεν είναι δύσκολο να το διαπιστώσουμε.

Τι άλλο από ειδωλολατρία μπορεί να είναι η εγωιστική απόπειρα του σύγχρονου ανθρώπου να αυτονομηθεί πλήρως από τον Θεό και να ανυψώσει σε ύψιστη αρχή το λογικό του και τον εαυτό του;

Όταν ο δήθεν διαφωτισμένος άνθρωπος της εποχής μας διακηρύσσει ότι αποτελεί υπόθεση πνευματικής ωριμότητας, κοινωνικής χειραφέτησης και

φιλοσοφικής περίσκεψης το να απορρίπτει κάθε γνωστή θρησκεία, εμπάζοντας μάλιστα κάθε γνήσια θρησκευόμενο άνθρωπο ως αφελή, καθυστερημένο, αμόρφωτο, αφιλοσόφητο και απροβλημάτιστο, από μια τέτοια ειδωλολατρική στάση δεν εκκινεί;

Στα τεχνολογικά και επιστημονικά επιτεύγματά του, στην πρόοδο και στις κατακτήσεις του πολιτισμού του, και μόνο σ' αυτά, δεν ονειρεύτηκε ο σύγχρονος άνθρωπος τη λύτρωση; Σε τι διαφέρει από τον ειδωλολάτρη του Ησαΐα, που μόλις σκάλισε το ξύλο, γονάτισε μπροστά του ζητώντας του την ευτυχία;

Η υπερκαταναλωτική manía του ανθρώπου, που θα 'θελε, αν ήταν δυνατόν, ν' αποκτήσει όλο τον κόσμο και να καταναλώσει ό,τι καταναλώνεται, δεν είναι απόρροια της ακόρεστης πλεονεξίας του; Κι αυτή την πλεονεξία δεν τη χαρακτηρίζει ρητά ο Απ. Παύλος στην προς Κολοσσαείς επιστολή του (3, 5) ειδωλολατρία;

Οι θυσίες του στον βωμό της οικονομικής ανάπτυξης και η λατρεία των κάθε λίγο και λιγάκι καινούργιων κοινωνικών συμβόλων καταξίωσης δεν αποτελούν αδιάψευστη μαρτυρία υποδούλωσής του στα δημιουργήματά του;

Δυστυχώς για τον σύγχρονο άνθρωπο, τα έργα των χειρών του, αυτά που ειδωλοποίησε και λάτρευσε, καθημερινά αυτονομούνται, και όχι μόνο τον έχουν μετατρέψει σε υπηρέτη τους, αλλά και τον απειλούν πλέον με αφανισμό...

Ένα πλήθος «μοντέρνες» ασθένειες τον μαστίζουν. Ο χημικός θάνατος, αργός αλλά βέβαιος, κάνει απειλητική την παρουσία του στον αέρα, στο νερό και στο χώμα που πατάμε. Ο κίνδυνος να μετατραπεί κάποια στιγμή ο πλανήτης μας σε πυρηνικό ολοκαύτωμα δεν αποτελεί πια σύλληψη αχαλίνωτης φαντασίας αλλά χειροπιαστή απειλή...

Τον είδατε τον σύγχρονο άνθρωπο; Αυτόν που αυτοανακηρύχθηκε Θεός; Θα καταλάβετε το δράμα του... δεν είχε προφθάσει να γίνει σωστός άνθρωπος.

Αγαπητοί μου,
Είναι τραγικό να συνειδητοποιεί κανείς ότι, στην ουσία, όλη αυτή η απειλή, όλος ο πραγματικός κίνδυνος για τη φύση και τον άνθρωπο έχει την πηγή του στην υποκατάσταση της θρησκείας με τις ψευδοθρησκευτικές λυτρωτικές υποσχέσεις που πρόθυμα υιοθέτησε ο θαμπωμένος απ' τα ίδια τα δημιουργήματά του άνθρωπος. Ότι η κακοδαιμονία μας οφείλεται στην επίμονη και αυτοκαταστροφική προσπάθεια του δήθεν διαφωτισμένου ανθρώπου ν' αρνηθεί τη φύση του, να αυτοπεριορίσει την ύπαρξή του στο χωματένιο κεφάλι του. Να εκδιώξει όσο πιο μακριά μπορεί τα θρησκευτικά του αισθήματα, για να αλωθεί τελικά από χίλιες δυο ιδεολογικές, κοσμοθεωριακές, πολιτικές, οικονομικές και λοιπές ψευδοθρησκείες, αφού στην πραγματικότητα είναι αδύ-

νατον ν' απαλλαγεί από κάποιου είδους θρησκευτικότητα.

Αφού τα πράγματα έχουν έτσι, τότε το δίλημμα του σύγχρονου ανθρώπου είναι δίλημμα επιλογής... Μέσα στην έντονα ειδωλολατρική ατμόσφαιρα του πρακτικού υλισμού, καλείται ο καθένας από μας να δηλώσει απερίφραστα ποιος είναι ο Θεός του. Στην επιλογή αυτή ο Απ. Παύλος μάς έδωσε το κριτήριο που είναι τόσο επίκαιρο και χρήσιμο, όσο και πριν από δύο χιλιάδες χρόνια: υπάρχουν πολλοί λεγόμενοι Θεοί και κύριοι πολλοί. Μα αυτοί είναι είδωλα, κι επομένως ανήμποροι να δώσουν απάντηση στη λυτρωτική νοσταλγία μας. Είναι πλέον θέμα και απλής επιβίωσής μας να συνειδητοποιήσουμε ότι πρέπει να απομακρυνθούμε απ' αυτούς και να στραφούμε συνειδητά και χωρίς επαμφοτερισμούς προς τον έναν Θεό

και Πατέρα, από τον οποίο προέρχονται τα πάντα και του οποίου «γένος εσμέν» (Πράξ. 17, 28).

Αυτό το Παύλειο μήνυμα, Σεβασμιώτατε Δέσποτα και ευσεβείς χριστιανοί, θεώρησα σκόπιμο να επαναφέρω στη μνήμη μας, με την ελπίδα ότι όχι μόνο θα το βιώσουμε, αλλά και θα το μεταλαμπαδεύσουμε προς την αγωνιώσα ανθρωπότητα με το ίδιο πάθος και την ίδια θυσιαστική διάθεση, με την οποία ο εορταζόμενος σήμερα Απόστολος των Εθνών Παύλος επισφράγισε το ιεραποστολικό έργο του.

Άλλωστε, όπως και ο Ιερός Χρυσόστομος παρατηρεί, δεν υπάρχει καλύτερος τρόπος να τιμήσει και να εορτάσει κανείς κάποιον μάρτυρα της πίστεώς μας, απ' το να μιμηθεί τη ζωή του. ☉

* Ο κ. Γεώργιος Σερμιέ είναι απόφοιτος της Σχολής μας. Σπούδασε Θεολογία στο Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών και υπηρέτησε στην Εκκλησιαστική Εκπαίδευση ως καθηγητής και διευθυντής Εκκλησιαστικών Σχολών (Εκκλησιαστικό Λύκειο Κορίνθου και Αθηνών) και για αρκετό διάστημα στη Διεύθυνση Θρησκευμάτων του Υπουργείου Παιδείας, ως μέλος του Εποπτικού Συμβουλίου Εκκλησιαστικής Εκπαίδευσης. Σήμερα είναι συνταξιούχος.

Στο παρόν τεύχος δημοσιεύουμε με μεγάλη ευχαρίστηση μια ιστορική ομιλία του στο Βήμα του Γαλλίωτος στην Αρχαία Κόρινθο, πριν από 31 χρόνια (!), κατά τη διάρκεια των εορταστικών εκδηλώσεων που γίνονταν τότε, ενώπιον του Μητροπολίτου Κορίνθου κυρού Παντελεήμονος, των τοπικών Αρχών και πλήθους προσκυνητών από ολόκληρη την Κορινθία.

Η Συντακτική Επιτροπή θεώρησε σκόπιμη τη δημοσίευσή της διότι, πέραν του σημαντικού περιεχομένου της και της μεγάλης ανταπόκρισης που γνώρισε, ήταν η πρώτη φορά που μιλούσε σε τόσο επίσημη τελετή απόφοιτος της Σχολής μας που ήταν ταυτόχρονα και διευθυντής του Εκκλησιαστικού Λυκείου. Η ομιλία και η όλη παρουσία του εκλεκτού μας συμμαθητή προσέδωσε μεγάλη τιμή σε όλους εμάς τους αποφοίτους της Σχολής.

Όσοι δεν έχουν
παραλάβει το Λεύκωμα
να επικοινωνήσουν με τον
κ. Μιχάλη Μαρινό στο
τηλ.: 6944581583 για να τους
αποσταλεί χωρίς καμία
οικονομική επιβάρυνση.

Το επανεκδοθέν Λεύκωμα
της Ένωσής μας
μπορείτε να το βρείτε
στο website
της Εκκλησιαστικής
Σχολής Κορίνθου,
www.eaesk.gr

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΚΟΙΜΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ

Του π. Ανδρέα Μαρκόπουλου, πρωτ. Ι. Ναού Αγ. Νικολάου Πειραιώς

Ο Αύγουστος είναι μήνας αφιερωμένος εις την Θεοτόκον, την Παναγία Μητέρα του Σωτήρος Χριστού και συγχρόνως Μητέρα όλων των χριστιανών. Η μεγάλη εορτή της ενδόξου Κοιμήσεώς της κατέχει την κεντρικήν θέσιν του Αυγούστου και πανηγυρίζεται επί εννέα ημέρας, έως της ημέρας της Αποδόσεως (23 Αυγούστου). Αλλά και προηγουμένως ολόκληρος ο Δεκαπενταύγουστος είναι περίοδος προεόρτιος με χαρακτηριστικό γνώρισμα τις ιερές Παρακλήσεις: τον μικρό Παρακλητικό Κανόνα, ποίημα Θεοσηρικού μοναχού ή Θεοφάνους, και τον μεγάλο Παρακλητικό Κανόνα, ποίημα Θεοδώρου, αυτοκράτορος Νικαίας του Λασκάρεως (1222-1258). Διά των παρακλητικών κανόνων προβάλλεται το φωτόμορφον πρόσωπον της Θεοτόκου, το μυστήριον «της του Θεού παρουσίας» που διαπορθεύει ως γέφυρα «τους εκ γης προς ουρανόν».

Η Παναγία μας είναι το πρόσωπο της παγκοσμίου ιστορίας, εις ην έκλινε γόνυ ο Σωτήρ και κατέβη. Γεννήθηκε ως απλός άνθρωπος, υπό σωφρόνων γονέων που τελειώθησαν εις την πίστιν και την άσκησιν, προετοιμάζοντας εις όλην τους την ζωήν την αγιότητα της Παρθένου Μαρίας. Η εκλογή των Θεοπατόρων Ιωακείμ και Άννης χαρακτηρίζεται «μακαρία», μακαριστόν δε αυτών το εν αρεταίς ευδόκιμον. Τελειώθησαν εν προσευχαίς, με σύνεσιν και πνευματικήν ετοιμότητα. Με ευλάβειαν και άσκησιν συμπορεύτηκαν ταπεινά εις την ολοκληρωτικήν αγάπην του Θεού και αξιώθησαν να δεχτούν την αποκάλυψιν του αρρήτου μυστηρίου και να φέρουν στον κόσμο εκείνη που εγέννησε τον Ποιητήν Ουρανού και Γης.

Το πλήρωμα του χρόνου ταυτίζεται και με την εμφάνισιν της Παρθένου Μαρίας, της μόνης που θα μπορούσε να κυοφορήσει τον ίδιο τον Θεό. Με αυτήν ανακεφαλαιώνεται η ιερά ιστορία της Π. Διαθήκης, αιτία και κορύφωση της οποίας είναι η ίδια η Παρθένος. Ως Παναγία οριοθετεί το τέλος μιας εποχής και την απαρχή μιας νέας. Το ανθρώπινο γένος, που προσέκρουσε στο κακό με την πτώση και την εκούσια απόρριψη του Θεού, τώρα με τη γέννηση της Παρθένου αφυπνίζεται, ανορθώνεται εκ της «Δεύτερον Εύας» και επανακάμπτει με τη θέλησή του στη θεοειδή καταγωγή του. Η Θεοτόκος, κατά τον Ιερόν Δαμασκηνόν, γίνεται «συναπτήριον Θεού και ανθρώπων».

Η γέννησις της Παρθένου αποκαλύπτει την άφατη και μεγάλη φιλανθρωπία του Δημιουργού Θεού διά τον άνθρωπο που αμάρτησε, έπεσε και δεν είναι σε θέση μόνος του να ανορθωθεί. Αυτή η φιλανθρωπία οριοθετεί και το περιεχόμενο της θείας ενανθρωπίσεως που, μέσω της Θεοτόκου, αποτελεί το λύτρο για την επιστροφή του εξοριστού του Παραδείσου. Με την κένωση του Θεού και την ενσάρκωσή Του εμπλουτίζεται η ανθρώπινη φύση με τη μεγαλύτερη δυνατή δωρεά, τη θέωση. Η θέωση είναι το αντίδωρο του Θεού προς τον άνθρωπο για την κυοφορία του Χριστού από την

Παναγία, την εκπρόσωπο του γένους των ανθρώπων. Εδόθη χάρις αντί χάριτος. Κατά τον Γρηγόριον Παλαμά, η Παναγία «έζη βίον άσκευον, επεριμέριμνον, απραγματέυτον... παθών αγενών αμέτοχον, θεώ ζώσα μόνω...» Δεν επεθύμησε κανένα υλικό πράγμα και από τρυφερή ηλικία απειποιήθη την εγκόσμια ματαιότητα και έφερε μέσα της τη ζωογόνο πνοή του Παρακλήτου εντροφούσα στην άφθαρτη κοινωνία. «Πάσης αρετής καταγώγιον γέγονε, πάσης βιωτικής και σαρκικής επιθυμίας τον νουν αποστήσασα» (Άγ. Ιωάν. Δαμ.). Είναι η γυναίκα διά την οποίαν οι προφήται και οι απεσταλμένοι του Θεού μάς ομίλησαν. Που έφερε «χαράν εν όλω τω κόσμω». Που επανόρθωσε το λάθος της προμήτορος Εύας. Είναι η γυναίκα που ενώνει τον ουρανόν με τη γη. Είναι η άρουρα που θα βλαστήσει τον αρχηγό της ζωής. Είναι η βάτος η καιομένη και μη καταφλεγόμενη, που με τη θεϊκή φωτιά θα εξαγνίσει τη μολυσμένη από την Εύα ανθρωπότητα. Το μυστήριον της Θεοτόκου, της Αγίας Παρθένου, αποτελεί διαχρονικώς την καρδιά της ορθοδόξου πίστεως.

Στο Σύμβολο της Πίστεως ομολογούμε «Θεόν σαρκωθέντα εκ πνεύματος Αγίου και Μαρίας της Παρθένου και ενανθρωπήσαντα». Η σχετική αναφορά επικυρώθηκε πολλapλώς από τις αποφάσεις των Οικουμενικών και Τοπικών Συνόδων, αποτελεί ομολογία πίστεως της όλης Εκκλησίας και

επιπλέον αναγνώριση και κατάφαση της θεολογικής αλήθειας περί της παρθενίας της Θεοτόκου.

Σύμφωνα με την Παράδοση, η Κοίμηση της Θεοτόκου καθιερώθηκε να εορτάζεται την 15η Αυγούστου πιθανόν από τα μέσα του 5ου αι. ως προέκταση και ανάπτυξη τοπικού εορτασμού στον ναό της Κοιμήσεως της Παναγίας στη Γεθσημανή.

Η Θεοτόκος Μαρία, ως άνθρωπος, έπρεπε να γευθεί τη φθορά του θανάτου, δηλαδή τον χωρισμό ψυχής και σώματος. Το θεοδόχο σώμα της έπρεπε ανθρωπίνως «ως ιδιον φόρεμα» να το υποδεχτεί ο τάφος. Υποκύπτει, λοιπόν, στους φυσικούς νόμους και το αμόλυντο σώμα της, και υποτάσσεται στον θάνατο. Κατά την ορθόδοξη θεολογία, την ψυχή της Θεοτόκου κατά την εκδημίαν της παρέλαβε ο ίδιος ο Θεάνθρωπος Κύριος. Και είναι η μοναδική περίπτωση, καθόσον τις ψυχές των ευσεβώς κοιμωμένων λαμβάνουν οι άγγελοι. Το θεοδόχο σώμα της γεύθηκε τον ανθρώπινο θάνατο. Στην πραγματικότητα ο θάνατός της πλέον δεν ήταν θάνατος αλλά «ζωοκοίμητος μετάστασις». Η κοίμησις της Θεοτόκου δε λέγεται «θάνατος» αλλά «μετάστασις» ή «εκδημία» ή «ενδημία». Εξεδήμησεν από το σώμα και ενεδήμησε προς τον Κύριον. Ως «μητέρα της ζωής» έγινε «σύνοικος της ζωής», δηλ. σύνοικος του υιού της. Ο θάνατος ήταν σαν «ύπνος» και η μετάστασις της «εγρήγορσις». Είτε, λοιπόν, χρησιμοποιήσουμε τον όρο «ανάστασις» είτε όχι, γεγονός είναι ότι η Θεοτόκος ηγήθη. Ως μήτηρ της ζωής, αν και ανθρωπίνως απέθανε, η ζωή δε χάθηκε από το σώμα της, το οποίο ο Υιός και Θεός της κατέστησε με την είσοδό του σ' αυτό «ζωοδόχον».

Γ' αυτό και με την χάριν του Υιού της ηγήθη εκ νεκρών. Ο Άγιος Γερμανός Κωνσταντινουπόλεως χαρακτηρίζει τη Θεοτόκο «ογδοώτερον ουρανόν», επειδή ανέβηκε πέρα από τα επίγεια και τα ουράνια δημιουργήματα. Ο όρος δε «όγδοος», ως γνωστόν, έχει σχέση με την ογδόην ημέραν, ήτοι με τον μέλλοντα αιώνα, ο οποίος θα είναι αιώνιος.

Το υπερένδοξο σώμα της Θεοτόκου, που έτεκε τον Θεάνθρωπον Ιησούν, δεν έπρεπε να δεχθεί διαφθοράν. Και όντως δεν υπέστη τη διαφθορά της ταφής, καθόσον ήταν «παρθενικόν, όλον άγιον, όλον αγνόν, όλον Θεού κατοικητήριον. Ως εκ τούτου λοιπόν και αλλότριον χοϊκής αναλύσεως» (Αγ. Γερμανού Κωνσταντινουπόλεως).

Η εορτή της Κοιμήσεως είναι ο επίλογος των θεομητορικών εορτών. Στη συνείδηση της ορθόδοξης πίστης έχει καθιερωθεί ως μεσίτρια που ενώνει τη γη με τον ουρανό, τον αισθητό κόσμο με τη νοητή ωραιότητα. Η αλήθεια αυτή αποτυπώνεται στους βυζαντινούς ναούς με την «Πλατυτέρα», που εικονίζεται στην κόγχη του ιερού. Είναι γνωστό ότι ένας είναι ο μεσίτης Θεού και ανθρώπων, ο Ιησούς Χριστός, που με τη θυσία του έγινε αντίλυτρο για την εξαγορά όλων των ανθρώπων από τα δεσμά της Πτώσεως, γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ Πατέρα και εκπεσόντος υιού. Ο Χριστός είναι μεσίτης μεταξύ Θεού και ανθρώπων, και η μεσιτεία του αυτή γίνεται δυνατή με την Παναγία, που ως μητέρα του Θεάνθρώπου προσφέρει σε όλους τη δυνατότητα να κοινωνούν με τον Θεό.

Βασική προϋπόθεση για την επανασύνδεση και προσέγγιση Θεού και ανθρώπων είναι η λύση της έχθρας γης και ουρανού και η επαναφορά των αποστατών στον Πατέρα. Με τη λύση της έχθρας ανοίγει ο δρόμος για την υιοθεσία του ανθρώπου από τον Θεό. Η Παναγία ως μεσίτρια οδηγεί τον άνθρωπο στον Χριστό και πρεσβεύει για τη σωτηρία του. Στην εικονογραφία και στην υμνολογία της Εκκλησίας που αποτυπώνεται στις ακολουθίες, στους κανόνες, στον Ακάθιστο Ύμνο, στα Θεοτοκάρια, στις Συναπτές και σε κάθε σχετικό ύμνο, η Θεοτόκος δέεται υπέρ των πιστών και δεομένη εκφράζεται ως Μητέρα όλων. Αυτό διαφαίνεται περισσότερο στις θεομητορικές εορτές, που αποτελούν ειδικότερες αφορμές καταφυγής των χριστιανών στη σκέπη και την προστασία της. Η Παναγία βρίσκεται πολύ κοντά στον Θεό. Από το προνόμιο αυτό απορρέει η παρρησία της ενώπιόν Του υπέρ των ανθρώπων. Όταν οι πιστοί απευθύνουν δεήσεις και ικεσίες προς την Παναγία και τους αγίους, αυτό δε σημαίνει ότι λησμονούν τον Σωτήρα Χριστό. Ο Χριστός, τελικά, σώζει τους ανθρώπους «ταίς πρεσβείαις της Θεοτόκου», όπως ψάλλεται στη Θεία Λειτουργία. Η Θεοτόκος δε σώζει, αλλά και δε σωζόμεθα χωρίς αυτήν. Μέσω αυτής οικειοποιούμαστε τον Σωτήρα Χριστό. «Καμία προσευχή δεν φτάνει εις τον μεσίτην Χριστόν», λέγει ο Θείος Γρηγόριος Παλαμάς, «ει μη μόνον διά της Θεοτόκου».

Στον Παρακλητικό Κανόνα οι πιστοί απευθύνονται προς την Παναγία με την εξής ευχή: «Διάσωσον από κινδύνων τους δούλους σου, Θεοτόκε, ότι πάντες μετά Θεόν εις σε καταφεύγομεν ως άρρηκτον τείχος και προστασία».

Οι άνθρωποι έχουν το προνόμιο να διαθέτουν ισχυρό προστάτη και υπερασπιστή, την Παναγία, που με την παρέμβασή της αποδυναμώνει την επιρροή του κακού. Αυτή «δέεται και πρεσβεύει υπέρ ημών» ανατρέποντας τις ορμές των παθών και τον πόλεμον του πονηρού. Η Παναγία επιβλέπει από ψηλά με συμπόνια ως Υπέρμαχος Στρατηγός. Η μεσιτεία της είναι το υπέρλογο εκείνο μέσο, που όχι μόνον τιμά το ανθρώπινο γένος αλλά και το ενισχύει, αφού το απαλλάσσει από την κυριαρχία του αιτίου των κακών έξεων και συνηθειών.

Είναι τόσο πολλές οι θλίψεις, οι συμφορές του βίου και οι πειρασμοί που κυκλώνουν από παντού τον πιστό, ώστε αναζητά «κραταιά σκέπη» την Παναγία και ζητά προστασία κάνοντας έκκληση προς αυτήν. «Διά σπλάχνα ελέους σου, Παρθένε, μη παρίδης, σεμνή, ποντούμενόν με σάλω βιωτικών κυμάτων, αλλά δίδου μοι χείρα βοηθείας καταπονουμένω κακώσσει βίου». Οι πρεσβείες της Θεοτόκου στηρίζουν τον άνθρωπο μπροστά στους πειρασμούς και στη δύναμη του κακού. Ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός εκτιμά ότι ο ανθρώπινος βίος θα ήταν αβίωτος, εάν οι πιστοί δεν είχαν την Παναγία «συνόμιλόν τους και μόνην επί γης καταλελειμμένην παρηγορίαν». Με αυτή την προοπτική οι χριστιανοί την αντιλήφθηκαν ως δική τους μητέρα και την αποκαλούν «Επακούουσα, Γρηγορούσα, Γοργοεπήκοο, καταφθάνουσα

εις κάθε στιγμή σε κάθε ψυχή, θλιβομένη και καταπονουμένη». «Πού λοιπόν ευρήσω άλλη αντίληψιν, τίνα θερμήν έξω βοηθόν; Εις αυτήν μόνον ελπίζω και θαρρώ και καυχώμαι και προστρέχω τη σκέπη σου».

Με την εορτή της Κοιμήσεως ο χριστιανός αναπτρώνεται για άλλη μια φορά, με την ελπίδα ότι «η Μητήρ της ζωής τον κόσμον ου κατέλιπε». Διακόνησε το έργον της σωτηρίας και διακονεί και σήμερα, στον 21ο αιώνα, τον άνθρωπο, τον «φθειρόμενο με τις επιθυμίες του αντιδίκου». Κάθε πράξη αγνωμοσύνης μας ή πλοκής μας «εν ταις του βίου ηδοναίς» με χλιαρότητα βίου και πενίας από πνευματική ζωή ουδέν άλλο είναι ει μη η κίνησις η απρεπεστάτη του Εβραίου Ιε-

φονία, που προσπάθησε να γκρεμίσει από το νεκροκρέβατό της το Πανάγιον σκήνος της.

Αξίζει σήμερα και εμείς, ως άλλοι Απόστολοι, να περιτοιχίσωμεν το ακήρατον σώμα της για να αντλήσωμεν χάριν και αγιότοκο κουφισμό.

Να κρατήσουμε το αειπάρθενο σώμα της και, βαστάζοντάς το, να μπούμε στο μνήμα και να νεκρωθούμε μαζί του βγάζοντας από πάνω μας τα πάθη και ζώντας μαζί με την Παναγία ζωή ειρηνική και ολοκάθαρη.

Ας την ικετεύουμε ψάλλοντες «Υπεραγία Θεοτόκε, σώσον ημάς». ☉

ΚΟΡΙΝΘΟΥ ΠΑΥΛΕΙΑ 2014

Με ιδιαίτερη λαμπρότητα και παρουσία πλήθους πιστών η Αποστολική Μητρόπολη Κορίνθου εορτάζει τον ιδρυτή της Απόστολο Παύλο. Στον πανηγυρίζοντα Ιερό Καθεδρικό Ναό Αποστόλου Παύλου Κορίνθου πραγματοποιήθηκε ο Μέγας Συνοδικός Εσπερινός, προεξάρχοντας του Αρχιεπισκόπου Αθηνών Ιερωνύμου και συγχοροστατούντων των Συνοδικών Μητροπολιτών. Στις 9:00 το βράδυ, μετά τον Πανηγυρικό Συνοδικό Εσπερινό, πραγματοποιήθηκε η λιτάνευση της Ιεράς Εικόνας του Αποστόλου Παύλου, ιδρυτού της Εκκλησίας μας, πολιούχου της πόλης της Κορίνθου, προστάτου και εφόρου της Ιεράς Μητροπόλεως Κορίνθου, όπως επίσης και των Ιερών Λειψάνων των εν τη Κορινθία Αγίων.

Στις ακολουθίες του εσπερινού και της Θείας Λειτουργίας έλαβαν μέρος, εκτός του Αρχιεπισκόπου και του Σεβ. Μητροπολίτου Κορίνθου κ. Διονυσίου, και οι Μητροπολίτες Θηβών και Λεβαδείας κ. Γεώργιος, Ιλίου, Αχαρνών και Πετρούπολεως κ. Αθηναγόρας, Ζακύνθου κ. Διονύσιος, Κηφισίας, Αμαρουσίου και Ωρωπού κ. Κύριλλος, Ξάνθης και Περιθεωρίου κ. Παντελεήμων, Σι-

δηροκάστρου κ. Μακάριος, Ζιχνών και Νευροκοπίου κ. Ιεροθέος, Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου κ. Ευγένιος, Νειλουπόλεως κ. Γεννάδιος εκ του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, Αργολίδος κ. Νεκτάριος, Ιωαννίνων κ. Μάξιμος, ο Επίσκοπος Επιδαύρου κ. Καλλίνικος, ο Επίσκοπος Διαυλείας κ. Γαβριήλ, ο Κυθήρων κ. Σεραφείμ, ο Κερκύρας κ. Νεκτάριος, καθώς και ο Μητροπολίτης Καλαβρύτων και Αιγιαλείας κ. Αμβρόσιος, Κάτω Δουνάβεως κ. Κασσιανός, από το Πατριαρχείο Ρουμανίας, ο Βρεσθένης κ. Θεόκλητος, ο Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος, ο Νεαπόλεως κ. Βαρνάβας, ο Σαλώνων κ. Αντώνιος, ο Θαυμακού κ. Ιάκωβος. Παρούσες ήταν επίσης οι τοπικές Αρχές και οι στρατιωτικές Αρχές της πόλης, καθώς και ο περιφερειάρχης Πελοποννήσου κ. Π. Τατούλης.

Ο καθιερωμένος εσπερινός στο **Βήμα του Γαλλίωνος**, στον αρχαιολογικό χώρο της Αρχαίας Κορίνθου, πραγματοποιήθηκε το βράδυ της εορτής, με τη δέουσα εκκλησιαστική λαμπρότητα και τη συμμετοχή χιλιάδων πιστών. Η αξιοθαύμαστη αυτή εκδήλωση πραγματοποιείται σε όλους τους αρχαιολογικούς χώρους των πόλεων απ' όπου

διήλθε ο Απόστολος Παύλος, άρα και στην Κόρινθο, στην οποία όχι μόνο διήλθε αλλά και διέμεινε πλέον του ενάμιση χρόνου, μεταφέροντας το ευαγγελικό κήρυγμα στην Ελλάδα.

Στην Ι. Μητρόπολή μας επιφυλάχθηκε η ιδιαίτερη ευλογία, ώστε η αρχαιολογική σκαπάνη να ανακαλύψει το ακριβές μέρος, το γνωστό «Βήμα», για το οποίο πολύτιμες πληροφορίες μάς παρέχει το βιβλίο των Πράξεων των Αποστόλων της Καινής Διαθήκης, όπου ο Απόστολός μας προπηλακισθείς οδηγήθηκε να απολογηθεί στον Ρωμαίο ανθύπατο της Αχαΐας Γαλλίωνα γιατί **«εκήρυττε Χριστόν και τούτον Εσταυρωμένον»**.

Στον ιστορικό αυτό χώρο και σε ειδικά διαμορφωμένη εξέδρα σύμφωνη με τις προδιαγραφές της Αρχαιολογικής Υπηρεσίας, τελέσθηκε κι εφέτος ο Μέγας Πολυαρχιερατικός Εσπερινός χοροστατούντος του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ζιχνών και Νευροκοπίου κ. Ιεροθέου, πλαισιωμένου υπό των Σεβ. Μητροπολιτών, Σιδηροκάστρου κ. Μακαρίου, ο οποίος και εκφώνησε τον πανηγυρικό λόγο, Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου κ. Ευγένιου,

Νειλουπόλεως κ. Γενναδίου, εκ του Πατριαρχείου Αλεξανδρείας, Φωκίδος κ. Θεοκτίστου, του Θεοφ. Επισκόπου Επιδαύρου κ. Καλλινίκου, ως και του Ποιμενάρχου μας κ. Διονυσίου.

Την εκδήλωση τίμησαν τόσο οι τοπικές Αρχές του νομού μας όσο και οι εκπρόσωποι των στρατιωτικών, αστυνομικών και λοιπών Αρχών και φορέων από όλη την Κορινθία, η δε χορωδία **ΑΓΙΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ Ο ΥΜΝΟΓΡΑΦΟΣ**, υπό τη διεύθυνση του κ. Αναστασίου Γκιούλη, η φιλαρμονική του Δήμου Κορινθίων, υπό τη διεύθυνση της κ. Γλυκερίας Μωραϊτάκη, και το στρατιωτικό άγημα μαζί με άλλα «αγήματα» κοινωνικών και πολιτιστικών φορέων λάμπρυναν ιδιαίτερα την τελετή. Άξια αναφοράς υπήρξε η παρουσία του πολυπληθούς ευσεβούς λαού, από όλες τις αρχιερατικές περιφέρειες της Ιεράς Μητροπόλεώς μας, που μερίμνη των Αρχιερατικών Επιτρόπων ήλθε και κατέκλυσε τον αρχαιολογικό χώρο για να τιμήσει τον προστάτη Απόστολό μας.

⊙

Πηγή: www.amen.gr

† Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ
ΦΙΑΙΠΩΝ, ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΘΑΣΟΥ
ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Καβάλα, Ιούλιος 2014

Χριστικοί μου τῶς διακονεῖς ἀγαθῶν,

Ἄπό καρδίας εὐχαριστῶ διὰ τὰς ἐπί τῇ ὀνομαστικῇ ἑορτῇ μου εὐγενικὰς καὶ πολυτίμους εὐχὰς σας. Ἐπιτιμῶ ὅτι, ἀπό τὸ περίσσευμα τῆς ἀγάπης σας ἀπορρέουσαι, ἐπιστηρίζουν καὶ ἐνισχύουν τὴν ἐπισκοπικὴν διακονίαν εἰς καιρούς χαλεπούς δι' ὅλους μας.

Ἄνταποδίδω τὴν εὐχὴν, ὅπως ἡ Χάρις τοῦ Θεοῦ διὰ πρεσβειῶν τοῦ μεγαλομάρτυρος ἀγίου Προκοπίου δίδῃ εἰς ὅλους μας ὑπομονὴν καὶ προκοπὴν ἐν πᾶσι.

*Μετὰ τὴν ἑορτήν τῶν ἁγίων καὶ
σοφιστῶν ἀναγνώστης*

Ἀπό τον Πανηγυρικό Ἐσπερινό με τὴν παρουσία τοῦ Αρχιεπισκόπου καὶ πλήθους Μητροπολιτῶν. Πίσω διακρίνεται ἡ χορωδία τοῦ ναοῦ.

ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ

Τα κείμενα που δημοσιεύουμε στην εφημερίδα μας δεν υφίστανται ἔλεγχο καὶ ἀπηχούν τις ἀπόψεις τῶν συντακτῶν τους.

+ ΔΩΡΟΘΕΟΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Πρώην Μητροπολίτης Καστορίας (1958-1974) και μετέπειτα Αττικής (1974-1993)

Του π. Παν. Χαλκιά

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

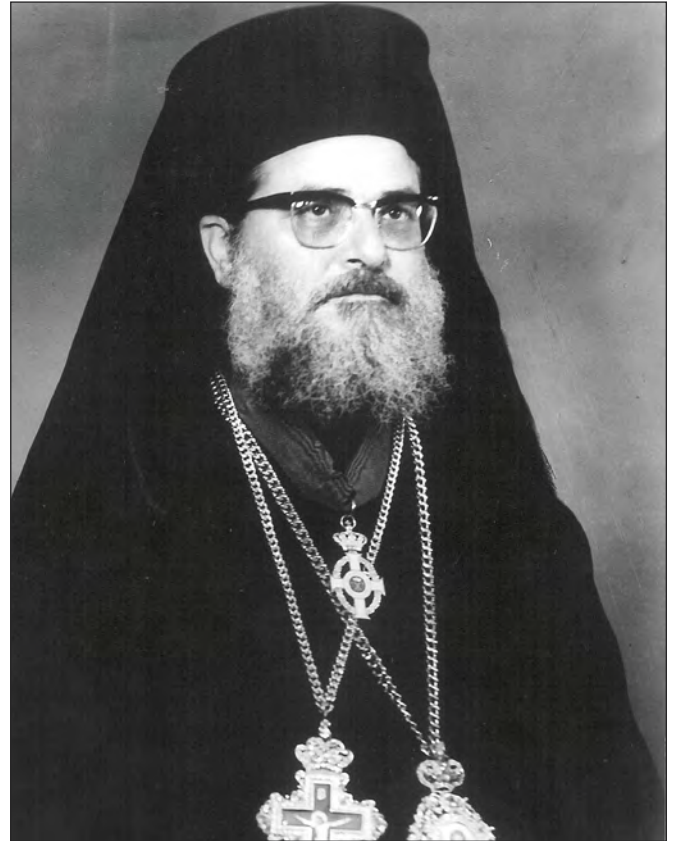
Γεννήθηκε εις Κρέσταινα Ολυμπίας το 1910. Μετά τις εγκύκλιες σπουδές του, εισήχθη στη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών, εις την οποία εφοίτησεν επί τριετίαν, και κατόπιν ακολούθησε την θεολογική επιστήμη εγγραφείς εις την Θεολογική Σχολή του ιδίου πανεπιστημίου.

Το έτος 1933 χειροτονήθηκε διάκονος και το 1938 πρεσβύτερος, υπό του αιμνήστου Μητροπολίτου Ηλείας κυρού Αντωνίου. Τον ίδιο χρόνο κατετάγη στον ελληνικό στρατό και υπηρέτησε ως μόνιμος ιεροκήρυκας του Γ' Σώματος Στρατού. Στον πόλεμο της Αλβανίας ακολούθησε τις στρατιωτικές μονάδες.

Το 1944 παραιτήθηκε από τον στρατό και διορίστηκε στη Μέση Εκπαίδευση. Υπηρέτησε ως καθηγητής στα γυμνάσια Ροδολείβου Σερρών και Άρτης.

Προσκληθείς υπό του Μητροπολίτου Αζώμης Νικολάου, υπηρέτησε στην Αιθιοπία ως Πρωτοσύγκελος Εφημέριος και καθηγητής του εκεί ελληνικού γυμνασίου. Τον Σεπτέμβριο του 1957 επέστρεψε στην Ελλάδα και ανέλαβε τη διεύθυνση της Επταταξίου Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου. Το 1958 εξελέγη Μητροπολίτης Καστορίας, όπου ανέπτυξε αξιοθαύμαστη δραστηριότητα, αποσπώντας κατ' επανάληψη την ευαρέσκεια της Ιεράς Συνόδου και άλλων πολιτειακών παραγόντων, αποκορύφωμα των οποίων υπήρξε η απονομή των παρασήμων του Φοίνικα και του Τάγματος του Γεωργίου Α'.

Ύστερα από δεκαεξάχρονη ποιμαντορία στην Ιερά Μητρόπολη Καστορίας, κατεστάθη τον Ιούλιο του 1974 στην Ιερά Μητρόπολη Αττικής, όπου ανέπτυξε αξιόπαινη δρα-

στηριότητα σε όλους τους τομείς της Αρχιερατικής Ποιμαντορίας του.

Απεβίωσε στις 2-7-1993. ☉

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Επειδή πολλά μέλη της Ένωσης έστειλαν συνεργασίες πολυσέλιδες, που είναι πολύ δύσκολο να δημοσιευτούν στον περιορισμένο χώρο της εφημερίδας μας, σας παρακαλούμε να τηρείτε τον περιορισμό των 400 λέξεων που έχει οριστεί από την αρχή.

ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΟΤΙ

Η ΕΝΩΣΗ ΜΑΣ ΜΟΝΑΔΙΚΟ ΠΟΡΟ ΕΧΕΙ ΤΙΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ. ΤΟ ΘΥΜΙΖΟΥΜΕ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ ΘΕΡΜΩΣ ΝΑ ΜΑΣ ΣΤΕΙΛΕΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ. ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ.

ΠΡΕΣΒΥΤΕΡΑ ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΠΛΑΘΡΑ

(12 Δεκ. 1939-10 Ιαν. 2014)

Η πρεσβυτέρα Χριστίνα, σύζυγος του ιερέως Γεωργίου Κωνσταντίνου Μπλάθρα, γεννήθηκε στην Καλαμάτα στις 12 Δεκεμβρίου του 1939. Ο πατέρας της, Λάζαρος Μάτσης από το χωριό Νεγράδες των Ιωαννίνων, και η μητέρα της, Ελευθερία Νίκα από τον Κάμπο Αβίας της Μεσσηνίας, έζησαν στην Καλαμάτα μέχρι τον πρόωρο θάνατό των, αφήνοντας δυο ορφανά κορίτσια, τη Δέσποινα και τη Χριστίνα, τα οποία προστάτευσε ο τότε Μητροπολίτης Μεσσηνίας Χρυσόστομος Δασκαλάκης, δημιουργώντας για όλα τα ορφανά του πολέμου, μαζί με την ηγουμένη Φιλοθέη Γεννηματά, το Ορφανοτροφείο Θηλέων στην Ιερά Μονή των Αγίων Κωνσταντίνου και Ελένης, στην Καλαμάτα. Η αείμνηστη Χριστίνα είναι η δεύτερη θυγατέρα. Η μεγαλύτερη αδελφή της, Δέσποινα Μάτση, είναι η μοναχή Βρυαίνη, ηγουμένη της Ιεράς Μονής Καλογράνων Καλαμάτας.

Ο γάμος της Χριστίνας με τον Γεώργιο Μπλάθρα έγινε στον Μητροπολιτικό Ιερό Ναό του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου Σπάρτης, στις 30 Ιουνίου του 1963.

Τον Ιούνιο του 2013 εόρτασαν την πεντηκονταετία του γάμου των. Στον ίδιο Ιερό Ναό έγινε και η εξόδιος ακολουθία, στις 12 Ιανουαρίου του 2014, υπό του Σεβ. Μητροπολίτου Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Ευσταθίου, του Σεβ. Μητροπολίτου Ξάνθης και Περιθεωρίου Παντελεήμονος, του Θεοφ. Επισκόπου Ανδρούσης Θεοκτίστου και πολλών ιερέων. Παρευρέθησαν οι τοπικές Αρχές και πλήθος κόσμου.

Η αείμνηστος Χριστίνα έφερε στον κόσμο πέντε τέκνα, τρεις υιούς και δύο θυγατέρες: τον Κωνσταντίνο (1964) Θεολόγο, δημοσιογράφο του Ραδιοφωνικού Σταθμού της Εκκλησίας της Ελλάδος από την έναρξη της λειτουργίας αυτού, τον Λάζαρο (1965), υπάλληλο-τεχνικό της ΔΕΗ, την Κωνσταντίνα (1968), την Ελευθερία (1969) και τον Αντώνιο (1972). Ακόμα, αξιώθηκε να καμαρώσει τέσσερα εγγόνια.

Ας είναι αιωνία η μνήμη της!

Η γνωστή εφημερίδα ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ, στο φύλλο της της 16ης Ιανουαρίου 2014, έγραψε μεταξύ άλλων: *Η μακαριστή πρεσβυτέρα εξεδήμησεν εις Κύριον «ανώδυνα, ανεπαίσχυντα, ειρηνικά» στο σπίτι της, έχοντας δίπλα της τον γέροντα σύζυγό της, σεβαστό π. Γεώργιο. Την ημέρα της εξοδίου ακολουθίας, ο Μητροπολιτικός Ναός της Ευαγγελιστρίας, όπως και ο τεράστιος προαύλιος χώρος του, ήταν κατάμεστοι από κόσμο κάθε ηλικίας και τάξης, δείγμα σεβασμού και αγάπης προς την εκλιπούσα. Εντυπωσιακό δεν ήταν, όμως, μόνο το πλήθος του κόσμου που είχε συρρεύσει στον Ναό αλλά και η βαθιά συγκίνηση στο πρόσωπο όλων, που από πολύ νωρίς προσέρχονταν στην εκκλησία για να προσκυνήσουν το σεβαστό σκηνωμα της θανούσης.*

Για την εκλιπούσα μίλησαν με βαθιά συγκίνηση ο Σεβ. Μητροπολίτης Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Ευστάθιος, ο Σεβ. Μητροπολίτης Ξάνθης, που μετέβη στη Σπάρτη ειδικά για να την τιμήσει, και ο υιός της Κωνσταντίνος.

Ο Σεβ. κ. Ευστάθιος, με τρεμάμενη φωνή, προσπάθησε να αρθρώσει «λίγα λόγια», όπως είπε, για την προσωπικότητα της πρεσβυτέρας:

«Στον πρωταθλητή ενός αγώνα απονέμουμε ένα στεφάνι. Η αδελφή Χριστίνα όμως ήταν πρωταθλήτρια σε πολλά αγωνίσματα.

Έτσι, της πρόπον πολλά στεφάνια:

»Το στεφάνι της εργατικότητας. Από δεκαπέντε χρόνων παιδί δούλεψε στον Καρέλια, για να ζήσει με την αδελφή της, που είχαν μείνει ορφανές από μικρές.

»Το στεφάνι της τιμιότητας, της αγνότητας, του καλού γάμου με τον π. Γεώργιο.

»Το στεφάνι της πρεσβυτέρας, ως πηγής δύναμης και στήριξης του ιερέα συζύγου της.

»Το στεφάνι της δασκάλας, της μάνας, που με τη ζωή και το παράδειγμά της δίδαξε στα παιδιά της την ορθόδοξη πράξη και ζωή.

»Το στεφάνι της υπομονής...»

«Ήσουν αηδόνι και έζησες σαν σπουργιτάκι», είπε ο υιός της Κωνσταντίνος, αποχαιρετώντας τη μητέρα του...

Από την Αθήνα παρευρέθησαν πολλοί φίλοι του Κώστα, όπως ο Πρόεδρος της Χ.Δ. Μανώλης Μηλιαράκης, ο Δημ. Μόσχος, η Αναστ. Λαλάγκου, ο Δημ. Πάντος, ο Ανδρ. Μοράτος, ο Αντ. Παναγάκης, ο Δημ. Κοσμόπουλος, ο Κων. Σταυρόπουλος, ο Θεόδ. Παντούλας και ο Θαν. Μάλιος.

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Εμείς, όλοι οι συμμαθητές και φίλοι του παπα-Γιώργη, εκφράζουμε από τα βάθη της καρδιάς μας τα θερμότερα συλλυπητήριά μας και του ευχόμαστε να υπομείνει και αυτό το πικρό ποτήρι με την καρτερία που τον διακρίνει και με την πεποίθηση ότι ο ίδιος και η πρεσβυτέρα του εξάντλησαν τις προσπάθειές τους στο ιερό έργο του αλτρουισμού και της χριστιανικής αγάπης, επιδεικνύοντας ηρωισμό και αυταπάρνηση.

Η πρεσβυτέρα Χριστίνα είχε την ευλογία να συμμετάσχει στην ιερή αποστολή του ιερέως συζύγου της στον κό-

σμο και στην κοινωνία, ως σύνδεσμος της ιερατικής οικογένειας, καταθέτοντας μεγάλα αποθέματα αγάπης.

Διακρίθηκε για «την αιδώ, τη χάρη, τη συστολή και τη σεμνότητά της», τα κύρια χαρίσματα της πρεσβυτέρας, κατά τον μακαριστό Αρχιεπίσκοπο Χριστόδουλο.

Είχε την ευτυχία που χαρίζει η συνεχής προσπάθεια για την αφιέρωση της ζωής στο υψηλότερο έργο επί της γης.

Αποξενωμένη ολοπρόθυμα από περιττές εγκόσμιες χάρεις, αφιερώθηκε σε έργα ευθύνης. Ανέλαβε την ιερή αποστολή ενός πολυδιάστατου αγώνα ως σύζυγος, μητέρα, εργαζόμενη, μέλος της τοπικής κοινωνίας και ενορίτισσα. Σε όλα αυτά τα πεδία ανταποκρίθηκε με επιτυχία.

Επέδειξε εγκάρδια συμπεριφορά, ευγενική παρουσία, ευπρέπεια, καλλιέργεια ψυχική. Είχε βρει σημαντικές αξίες που την καταξίωσαν ως γυναίκα και ως άνθρωπο: αγνότητα, ευαισθησία, στοργή, τρυφερότητα – στοιχεία που αποτελούν την ομορφιά του ανθρώπου.

Ανύψωσε και πρόβαλε το σπίτι της. Έδωσε τη φλόγα που θέρμαινε τον αγώνα του συζύγου της. Αποτέλεσε πομπό και δέκτη ψυχικού πλούτου και πνευματικών θησαυρών.

Ως μητέρα, ήταν ιέρεια της «κατ' οίκον εκκλησίας». Με τη φωτεινή της ακτινοβολία, τις προσευχές και πολλές φορές με τα δάκρυά της μεγάλωσε τα πέντε παιδιά της και τους χάρισε τα θεία δώρα. Θυσίασε τον εαυτό της για να τα υπηρέτησε και να τα αναδείξει, όχι από καθήκον και υποχρέωση, αλλά από ουράνια χάρη.

Ήταν μια ηρωίδα της χριστιανικής αγάπης που περιέθαλψε τον Κύριο στο πρόσωπο των πασχόντων αδελφών της. Με τη ζωή της διεκήρυξε πως η δύναμη του Χριστού «εν ασθενεία τελειούται». ☉

Μ.Π.Κ.

ΠΡΟΣ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΝ ΥΔΡΑΣ, ΣΠΕΤΣΩΝ, ΑΙΓΙΝΗΣ, ΕΡΜΙΟΝΙΔΟΣ ΚΑΙ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ κ. ΕΦΡΑΙΜ

Σεβασμιώτατε,

Το Δ.Σ. της Ενώσεως Αποφοίτων Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου σάς εκφράζει τα θερμότερα συλλυπητήριά του για την εις Κύριον αποδημία της προσφιλούς σας μητρός.

Ο Θεός ας αναπαύει την ψυχή της.

Με βαθύτατο σεβασμό

Για το Δ.Σ.

Ο Πρόεδρος	Ο Γραμματέας
Αθαν. Ψυχογιός	Μιχ. Μαρινός

Ένα μεγάλο «ευχαριστώ»...

Αισθάνομαι την ανάγκη να ευχαριστήσω από τα βάθη της καρδιάς μου τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη

Μαντινείας και Κυνουρίας κ. Αλέξανδρο,

ο οποίος μας τίμησε (και μάλιστα αφιλοκερδώς) με την παρουσία του και προέστη στο μυστήριο του γάμου του υιού μου Παναγιώτη με την αγαπημένη του Δήμητρα, που έγινε στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό Αγίου Βασιλείου Τριπόλεως.

Επίσης ευχαριστώ τους συμμαθητές μου από τη Σχολή, που παρέστησαν στο ως άνω μυστήριο τιμώντας μας με την παρουσία τους.

Με σεβασμό στον Μητροπολίτη και αγάπη στους συμμαθητές μου,

Σπύρος Μπίκουλης

Η ΣΤΗΛΗ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ

**«Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει. Πάντα μοι ἔξεστιν, ἀλλ' οὐ πάντα οικοδομεί.
Μηδεὶς το εαυτῷ ζητεῖτω, ἀλλὰ το του ἐτέρου ἕκαστος». (Α' Κορινθ. 23, 24)**

Σε αυτή τη σελίδα κάθε μέλος της Ένωσης μπορεί να στέλνει τις συνεργασίες του για δημοσίευση. Εφόσον είναι εφικτό, μπορείτε να στείλετε τα κείμενά σας σε στικάκι υπολογιστή, ή σε CD, ή στην ηλεκτρονική διεύθυνση mkal8645@gmail.com Εννοείται βέβαια ότι λόγω στενότητας του χώρου οι επιστολές σας θα πρέπει να έχουν περιορισμένη έκταση (έως 400 λέξεις). Με μεγάλη μας χαρά θα δεχόμαστε υποδείξεις και προτάσεις σας για τη βελτίωση της ύλης και την καλύτερη εξυπηρέτηση των σκοπών της Ένωσής μας.

Ζητούμε συγγνώμη που, λόγω πληθώρας ύλης, δεν μπορέσαμε να δημοσιεύσουμε όλες τις συνεργασίες που στάλθηκαν. Αυτές θα δημοσιευθούν σε επόμενα φύλλα.

Μπορείτε να στέλνετε τις επιστολές σας στο fax 2102819550 ή στην ΤΑΧΥΔΡ. ΘΥΡΙΔΑ 52057, Τ.Κ. 14401. Δωρεές ή συνδρομές αποστέλλονται στον λογαριασμό: ΕΤΕ 151/296112-14 ή στα γραφεία της Ένωσής μας, στη διεύθυνση: Τατοῦου 121, Μεταμόρφωση Αττικής, Τ.Κ. 14452.

Από τον συμμαθητή μας **Σπ. Παραμυθιώτη, Σύμβουλο Επικρατείας ε.τ.**, λάβαμε την ακόλουθη επιστολή:

Κύριε Πρόεδρε της Ενώσεώς μας,
Αγαπητέ μου Θάνο,

Με ιδιαίτερη συγκίνηση αλλά και πολύ μεγάλη χαρά παρέλαβα σήμερα τον νέο, βελτιωμένο, συμπληρωμένο και λίαν καλαίσθητο Τιμητικό Τόμο της Σχολής μας και του, ως συνέχεια αυτής, Εκκλησιαστικού Λυκείου. Ήδη κοσμεί τη βιβλιοθήκη μου μαζί και πλάι στο πριν από λίγα χρόνια προηγηθέν Λεύκωμα. Οι μνήμες που περιέχονται στον πολυσέλιδο αυτό Τόμο-Αφιέρωμα, θα τον έλεγα, έρχονται νωπές όχι για να ταραξουν αλλά για να μας συνταράξουν. Και το επιτυγχάνουν απόλυτα με τις φωτογραφίες από όλες σχεδόν τις εκδηλώσεις μας στη Σχολή μαζί με άλλα «ενθύμια» και «ενθυμήματα», αλλά και με τα κείμενα που περιέχονται στις σελίδες του. Έχω τη γνώμη, ότι τόσο εσύ όσο και οι άξιοι συνεργάτες σου, όλοι συμμαθητές μας, επιτύχατε πλήρως τους στόχους σας. Για τους λόγους αυτούς, σας απευθύνω ένα μεγάλο και θερμό ΕΥΓΕ. Ως προς τη μη παρουσία μου κατά τις τελευταίες εκδηλώσεις της Ενώσεώς μας, δε θα προβώ σε καμία αιτιολόγηση, αφού κάτι τέτοιο τώρα αποβαίνει περιττό. Κάποιες σκέψεις όμως που έχω ως προς τη συνέχεια της Ενώσεώς μας και κυρίως τους σκοπούς της, όπως άλλωστε και κατά καιρούς και επ' ευκαιρία έχω πει, θα ήθελα να τις μοιρασθώ μαζί σας, αν κι εσείς θελήσετε. Ακόμα, αγαπητέ μου Θάνο, απευθυνόμενος ιδιαιτέρως προς εσένα, θα ήθελα, εκτός από την ευαρέσκειά μου για το βάρος που φέρεις από την πολυετή διοίκηση του Σωματείου μας, να δηλώσω ότι έχει σημειωθεί μια σημαντική παράλειψη, και τούτο διότι θα έπρεπε κάποια στιγμή να ανταμειφθείς για όλη σου αυτή τη συνδρομή, υλική και πνευματική, για την προσπάθεια, τους κόπους και τις ποικίλες καταστάσεις υπό τις οποίες ενδεχομένως βρέθηκες ή ακόμα αντιμετώπισες. Ο «μισθός» σου –και δεν εννοώ κάτι υλικό– θα έπρεπε ήδη να σου έχει αποδοθεί. Η αναγνώριση με τη συνεχή ομόφωνη εκλογή σου είναι και αυτή μέρος του, αλλά δεν επαρκεί εφόσον δε συνοδεύεται από κάτι άλλο. Γνωρίζω ότι προσκρούω στην απόλυτη μετριοφροσύνη και την ταπεινοφροσύνη που δείχνεις,

Από την πλευρά μου πάντως αναγνωρίζω το πολυσχιδές της προσωπικότητάς σου, την ηθική σου και την αξία σου ως οικογενειάρχη και επαγγελματία. Σε θαυμάζω και σεμνύνομαι. Τέλος, ευχαριστώ για την ιδιαίτερα μνεία, στον εν λόγω Τιμητικό Τόμο, στο πρόσωπό μου, ως Πρόεδρο των Γ.Σ. της Ενώσεως, μου περιποιεί μεγάλη τιμή.

Με αγάπη και μεγάλη εκτίμηση,

Σπυρίδων Α. Παραμυθιώτης
Σύμβουλος Επικρατείας ε.τ.

Από τον π. Παναγιώτη Σ. Χαλκιά λάβαμε την παρακάτω επιστολή:

Φίλτατε Αθανάσιε,
Έλαβα το νέο Λεύκωμα για τη Σχολή μας. Σπουδαία δουλειά. Συγκινήθηκα.

Ευχαριστίες

1. Σ' εσένα προσωπικά και στο προσωπικό της επιχείρησής σου,
2. Σε όσους εργάστηκαν για την έκδοση (Μ. Καλλαρά, Γ. Κορκόντζηλα, Χρ. Σιαπέρα και Γ. Παννακόπουλο),
3. Στον Αντιπεριφερειάρχη Κορινθίας κ. Δέδε.

Στιγμιότυπο από τη βράβευση του π. Παναγιώτη Χαλκιά από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Ευστάθιο

Μακάρι να ήμουν πιο κοντά να βοηθούσα.

Σου στέλνω, κι αν κρίνει η Επιτροπή, ας δημοσιευτούν:

* Φωτογραφία και βιογραφικό σημείωμα του Μακαριστού Μητροπολίτου Καστορίας και μετέπειτα Αττικής κυρού Δωρόθεου (Γιανναρόπουλου), ο οποίος χρημάτισε διευθυντής της Σχολής κατά το σχολικό έτος 1957-1958. (Το έκτο και τελευταίο βιβλίο μου [2010] με τίτλο ΑΝΤΙΛΑΛΟΙ ΑΠΟ ΤΗ ΒΕΡΟΙΑ το έχω αφιερώσει στον κυρό Δωρόθεο.)

* Σε φωτοτυπία ένα γεγονός που συνέβη στη Σχολή μας και το είχα δημοσιεύσει στην ημερήσια τοπική εφημερίδα ΛΑΟΣ, με την οποία συνεργάζομαι.

Τέλος, σ' ευχαριστώ γραπτώς για τα βιβλία που μου έστειλες. Χαιρετισμούς σε όλους τους αποφοίτους που συναντάς. Με πολλές ευχές

Σεβαστέ π. Παναγιώτη,

Ευχαριστώ για τα καλά σου λόγια. Ήδη δημοσιεύουμε στο παρόν τεύχος το σημείωμα για τον μακαριστό διευθυντή μας κυρό Δωρόθεο.

Το γεγονός που συνέβη στη Σχολή το δημοσιεύσαμε σε παλαιότερο τεύχος της εφημερίδας μας.

Συγχαρητήρια για τη βράβευσή σου από τον Μητροπολίτη Μονεμβασίας και Σπάρτης κ. Ευστάθιο. Ήταν μια αναγνώριση του έργου σου από έναν σοφό εκπρόσωπο της Εκκλησιαστικής Αρχής, γεγονός που περιποιεί μεγάλη τιμή σε

εσένα προσωπικά, αλλά και σε όλους εμάς τους αποφοίτους της Σχολής.

Από τον αξιότιμο καθηγητή μουσικής κ. Περικλή Μαυρουδή λάβαμε την ακόλουθη επιστολή:

Αγαπητέ Πρόεδρε,

Χαρά και αγαλλίαση πλημμυρίζει την καρδιά μου γιατί μου δίνεται η ευκαιρία της πνευματικής επικοινωνίας.

Στο πρόσωπό σου αναγνωρίζουμε και τιμούμε τον ακαταπόνητο εργάτη και θεματοφύλακα των παραδόσεων της ιστορικής πλέον Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου.

Έπειτα από τηλεφωνική επικοινωνία που είχα με τον ξεχωριστό φίλο Γιώργο Γιαννακόπουλο, αποτελεί ιδιαίτερη τιμή για την ελαχιστότητά μου να σας στείλω μελέτες και εργασίες μου από τον φτωχό πνευματικό αμπελώνα.

Θερμά συγχαρητήρια σε εσένα και στα σπουδαία Μέλη του Συλλόγου για το θαυμάσιο έργο που κάνετε. Αποτελεί πεποίθησή μου πως το έργο σας είναι ένας από τους σπουδαιότερους τίτλους τιμής, γιατί στέκεται προπύργιο του γνήσιου ελληνοχριστιανικού πνεύματος στους δυσχείμερους καιρούς που περνάμε.

Με εξιδιασμένη τιμή και αγάπη,

Περ. Μαυρουδής, Καθηγητής Μουσικής Α' βαθμίδας ☉

Βραβεύσεις ιερέων συμμαθητών μας στην Αμερική

Ο συμμαθητής μας π. Νικόλαος Νικοκάβουρας και η πρεσβυτέρα Καλλιόπη μαζί με τον π. Ανατόλιο Ψυχογιό μετά την απονομή του Χρυσού Μεταλλίου της Διεθνούς Ακαδημίας «Κοσμάς Αιτωλός».

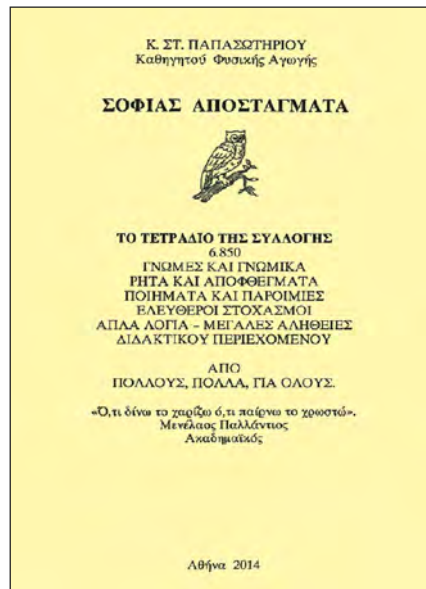
Η αδελφή Συγκλητική έφυγε με το αγγελικό σχήμα της μοναχής. Φωτογραφία με τον π. Ανατόλιο Ψυχογιό, τον σύζυγό της, τα παιδιά της και τα εγγόνια της. «Αιωνία αυτής η μνήμη».

ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΛΑΒΑΜΕ

Κων. Στ. Παπασωτηρίου, Καθηγητού Φυσικής Αγωγής:
ΣΟΦΙΑΣ ΑΠΟΣΤΑΓΜΑΤΑ (Αθήνα 2014, 538 σελ.)

Με πολύ μεγάλη χαρά λάβαμε το τελευταίο βιβλίο του σεβαστού καθηγητή της Σχολής μας και τον ευχαριστούμε. Το εν λόγω πόνημα είναι στην πραγματικότητα ένα πολυσέλιδο τετράδιο, στο οποίο έχουν καταγραφεί από τον συγγραφέα 6.850 (!) «γνώμες, γνωμικά και αποφθέγματα, ποιήματα, παροιμίες, ελεύθεροι στοχασμοί, απλά λόγια και μεγάλες αλήθειες διδακτικού περιεχομένου...» Η αφιέρωσή του είναι συγκινητική: «Στους εκατοντάδες νέους και νέες που μαθήτευσαν κοντά μου κατά τη 42χρονη θητεία μου στην Εκπαίδευση, Μέση και Ανωτέρα, Δημόσια και Ιδιωτική. Ιδιαίτερα στους Ιεροσπουδαστές των Εκκλησιαστικών Σχολών Ξάνθης, Κορίνθου και Ριζαρείου. Μνήμη αγαθή και με παντοτινή αγάπη».

Η μεγάλη αγάπη του σοφού δασκάλου μας προς τους νέους και η εσωτερική ανάγκη του να προσφέρει σ' αυτούς ό,τι καλύτερο μπορούσε τον οδήγησαν στη χρήση του «τετραδίου», ενός «φιλολογικού λευκώματος», όπου κατέγραφε κάθε φορά οτιδήποτε σημαντικό και αξιόλογο προέκυπτε από τα διαβάσματά του γενικά. Έτσι, δημιουργήθηκε μια τεράστια συλλογή από «ραμ-

φίσματα και σταγόνες σοφίας», όπως ο ίδιος τα παρουσιάζει, από ιδέες σπουδαίων ανθρώπων του πνεύματος, της επιστήμης και της τέχνης, αλλά και απλών, καθημερινών ανθρώπων, που τους διακρίνει καθαρή σκέψη και σοφία. Μια συλλογή από τα παλιά μέχρι σήμερα, βαλμένα έτσι, δίχως σειρά και τάξη, σαν μέσα σε κήπο, μέσα στον οποίο περπατάς και διαλέγεις από τα κάθε λογής λουλούδια αυτά που εσύ θέλεις να πάρεις για να φτιάξεις την

«ανθοδέσμη με τις αφορμές» για γνώση και δημιουργία.

Και το σημαντικότερο είναι ότι όλη αυτή η πολύχρονη και πολύ κοπιαστική συλλογή, όλος αυτός ο θησαυρός της ανθρωπιάς, προσφέρεται στους νέους δωρεάν για προβληματισμό και παραδειγματισμό, «έτσι ώστε διαρκώς στη ζωή τους να μαθαίνουν και να συμπληρώνουν τις γνώσεις τους και τη μόρφωσή τους, πάντοτε παράγοντας και δημιουργώντας πάνω σε όλα αυτά...» Να μάθουν να μιλούν σωστά και να αναπτύσσουν τη δική τους σκέψη βασιζόμενοι στη σοφία άλλων, καταξιωμένων ανθρώπων. Και κάτι άλλο: να μιμηθούν τα παιδιά τον δάσκαλο και να γράψουν κι αυτά το δικό τους «Τετράδιο», πιο αξιόλογο και επιμελημένο, με αποστάγματα σοφίας από τα δικά τους διαβάσματα. Και αυτό να συνεχιστεί με τα δικά τους παιδιά, και ούτω καθεξής!

Υποκλινόμαστε στο μεγαλείο της ψυχής του δασκάλου μας κι ευχόμαστε ολόψυχα οι νέοι να υποδεχτούν με ενδιαφέρον το βιβλίο του, για να συντελεστεί το όραμά του. ☉

Περικλή Φ. Μαυρουδή,
Καθηγητή Μουσικής Α' βαθμίδας, Ανωτέρων Παιδαγωγικών Σχολών,
στην Ανωτάτη Εκκλησιαστική Ακαδημία Θεσσαλονίκης

1. Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ (Θεσσαλονίκη 1988)
2. Η ΕΛΛΗΝΟΡΘΟΔΟΞΗ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ (Θεσσαλονίκη 1999)
3. ΚΡΗΠΙΔΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ (Θεσσαλονίκη 2002)
4. ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ (Θεσσαλονίκη 2000)
5. ΑΝΘΟΛΟΓΙΟ ΧΟΡΩΔΙΑΚΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ (Θεσσαλονίκη 1992)
6. ΜΟΥΣΙΚΟ ΕΓΚΟΛΠΙΟ ΙΕΡΩΝ ΜΥΣΤΗΡΙΩΝ (Θεσσαλονίκη 2007)
7. ΠΟΛΥΕΛΕΟΙ - ΚΑΛΟΦΩΝΙΚΟΙ ΕΙΡΜΟΙ ΚΑΙ ΥΜΝΟΙ (Θεσσαλονίκη 2013)
8. ΑΡΘΡΑ - ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ (Θεσσαλονίκη 2006)

ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΚΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΟΤΕΡΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Του Γιώργου Χρ. Γιαννακόπουλου

Μέρος Β'

Στο δεύτερο μέρος θα ασχοληθούμε με το τραγούδι της «Παπα-Λάμπραινας». Και αυτό το τραγούδι είναι πανελλήνια γνωστό. Δε λείπει από κανένα γλέντι, από κανένα πανηγύρι ή διασκέδαση, και μάλιστα είναι πολύ αγαπητό και προσφιλέ. Το τραγούδι σε επαγγελματικό επίπεδο (δισκογραφία κτλ.) έχει ερμηνευθεί από πολλούς τραγουδιστές και σε διαφορετικές εποχές.

Δυστυχώς η πραγματική ιστορία του τραγουδιού δεν είναι ευρέως γνωστή, και άλλοι το κατατάσσουν στα τραγούδια του γάμου και άλλοι στα κοινωνικά. Αυτό ενδεχομένως να οφείλεται στις διάφορες και διαφορετικές εκτελέσεις που κυκλοφορούν, είτε στη δισκογραφία είτε σε ζωντανές εκτελέσεις του τραγουδιού στα πανηγύρια και σε άλλες κοινωνικές εκδηλώσεις. Κατά την ταπεινή μου άποψη το τραγούδι ανήκει στα ληστρικά τραγούδια, με βάση πάντα τους αυθεντικούς στίχους του. Αξιοπεριέργο όμως είναι ότι το «τσάκισμα» αλλά και ο τίτλος του τραγουδιού είναι η λέξη «παπα-Λάμπραινα», ενώ αυτή δεν εμπλέκεται ή μάλλον δεν αναφέρεται καν στην υπόθεση του τραγουδιού. Ο ρυθμός του είναι εξάσημος πηδηχτός (ο γνωστός μας τσάμικος) και ο ήχος του είναι ο Πρώτος τετράφωνος.

Οι στίχοι του τραγουδιού που κυκλοφορούν ευρέως είναι:

Στου παπα-Λά- παπα-Λάμπραινα,
στου παπα-Λάμπρου την αυλή
γιε μ', πολλοί 'ναι μαζεμένοι,
παπα-Λάμπραινα καημένη.

Μην ο παπάς, παπα-Λάμπραινα,
μην ο παπάς είναι άρρωστος
μην η παπαδιά πεθαίνει,
παπα-Λάμπραινα καημένη.

Μήτε ο παπάς, παπα-Λάμπραινα,
μήτε ο παπάς είναι άρρωστος
μήτε η παπαδιά πεθαίνει,
παπα-Λάμπραινα καημένη.

Παντρεύουνε, παπα-Λάμπραινα,
παντρεύουνε τη λυγερή
τη ζαχαροζυμωμένη,
παπα-Λάμπραινα καημένη.

(Οι στίχοι προέρχονται από εκτέλεση του Νίκου Δελή.)

Από τραγουδιστή σε τραγουδιστή θα συναντήσει κανείς μικροδιαφορές ως προς το κείμενο, κυρίως στην τελευταία στροφή του τραγουδιού. Όσον αφορά τη μελωδία, και εδώ υπάρχουν ορισμένες χαρακτηριστικές εκτελέσεις από κάποιους τραγουδιστές, οι οποίοι εκμεταλλεύονται στο έπακρο τις φωνητικές τους ικανότητες. Για παράδειγμα, η εκτέλεση του μακαρίτη του Γιώργου του Μείντανά.

Η ιστορία του τραγουδιού «Παπα-Λάμπραινα»

Ο παπα-Λάμπρος Ζέρβας ήταν εφημέριος στο χωριό Ρωμύρι της Πυλίας το 1860. Ένας συγχωριανός του, ο Σταύρος Φιτσιάλος, ο οποίος είχε πάρε δώσε με κάποια ληστοσυμμορία, κανόνισε να πάνε στο σπίτι του παπα-Λάμπρου Ζέρβα να τον ληστέψουν. Την εποχή εκείνη ο παπα-Λάμπρος πουλούσε ένα βόδι και με το πρόσχημα της αγοράς του ζώου πήγαν στο σπίτι του δύο ληστές, ενώ κάποιοι άλλοι από την παρέα τους περίμεναν έξω από το χωριό να ενισχύσουν τους ληστές όταν θα τους δινόταν το σύνθημα. Δυστυχώς ο παπα-Λάμπρος έλειπε στην Πύλο, όπου είχε πάει να φέρει τον γιο του, ο οποίος πήγαινε εκεί στο σχολείο. Γύρισε αργά στο σπίτι του ο παπα-Λάμπρος και έτσι, για να μην αφήσει τους επίδοξους αγοραστές να φύγουν μες στη νύχτα, τους κράτησε να τους φιλοξενήσει και να κοιμηθούν εκεί. Τη νύχτα, όταν όλοι είχαν αποκοιμηθεί, οι δύο ληστές ειδοποιώντας και τους υπόλοιπους άρχισαν να αρπάζουν από το σπίτι ό,τι έβρισκαν. Επειδή δε βρήκαν χρήματα άρχισαν να βασανίζουν τον παπα-Λάμπρο προκειμένου να τους μαρτυρήσει πού τα είχε κρύψει. Πάνω στην αναμπουμπούλα, η μια κόρη του παπα-Λάμπρου, η Παναγιώτα, κατάφερε να κατέβει στο κατώ και να βάλει τις φωνές καλώντας έναν

πρώτο της ξάδελφο, τον Γιωργάκη. Από τις φωνές ξύπνησε όλο το χωριό και κάποιοι έριξαν με τα τουφέκια τους για να φοβηθούν οι κλέφτες, με αποτέλεσμα δύο να τραυματιστούν, και μάλιστα ο ένας θανάσιμα. Το γεγονός αυτό συγκλόνισε τη μικρή κοινωνία του χωριού, με αποτέλεσμα, όπως στις περισσότερες των περιπτώσεων, ο απλός, ο αγράμματος αλλά πολύ συναισθηματικός λαϊκός τραγουδιστής να δημιουργήσει το τραγούδι για να το διατηρήσει ζωντανό στη μνήμη όχι μόνον των χωριανών αλλά και ευρύτερα. Το γεγονός όμως αυτό δε σταματάει εδώ, αφού είχε και συνέχεια. Το παιδί του παπα-Λάμπρου, ο Νικολάκης, ο οποίος πήγαινε τότε στο σχολείο στην Πύλο, συγκλονίστηκε από το πρωτόγνωρο για την οικογένειά του περιστατικό. Ήρθε στην Αθήνα για να συνεχίσει τις σπουδές του και μάλιστα έμενε στο σπίτι του τότε δημάρχου της Αθήνας, του Μπενάκη. Όταν ολοκλήρωσε τις σπουδές του ζήτησε να γίνει αστυνομικός διοικητής της επαρχίας Πυλίας, προφανώς βάζοντας κατά νου να πάρει εκδίκηση από τον συγχωριανό του Φιτσιάλου, θεωρώντας τον πρωταίτιο για το περιστατικό. Ο Φιτσιάλος στο μεταξύ είχε γεράσει κι είχε τον φόβο της βεντέτας από την πλευρά της οικογένειας του παπα-Λάμπρου, μήπως κάνουν κακό στον γιο του. Παρακινούμενος λοιπόν και από κάποιον φίλο του Μανιάτη αποφάσισε να πάει να ζητήσει συγγνώμη από τον γιο του παπα-Λάμπρου, τον Νικολάκη. Εκείνος όμως δε δέχτηκε τη συγγνώμη αλλά του είπε: «Φύγε, βρομόσκυλο, πήγες να μας ξεκληρίσεις και τώρα ζητάς συγγνώμη!»

Αργότερα όμως το παιδί του Φιτσιάλου απέκτησε το δικό του παιδί και κάλεσε τον Νικολάκη να το βαφτίσει. Έτσι έσβησε αυτή η βεντέτα...

Οι αυθεντικοί στίχοι του τραγουδιού:

Στου παπα-Λά- παπα-Λάμπραινα,
στου παπα-Λάμπρου την αυλή,
στου παπα-Λάμπρου την αυλή,
είναι μια μάζεψη πολλή.

Κ' αν ο παπάς, παπα-Λάμπραινα,
κ' αν ο παπάς είν' άρρωστος,
κ' αν η παπαδιά πεθαίνει,
παπα-Λάμπραινα καημένη.

Ούτ' ο παπάς, παπα-Λάμπραινα,
ούτε ο παπάς είν' άρρωστος,
ούτ' η παπαδιά πεθαίνει,
παπα-Λάμπραινα καημένη.

Οι κλέφτες τούς, παπα-Λάμπραινα,
οι κλέφτες τους εγδύσανε,
οι κλέφτες τους εγδύσανε,
και τα λεφτά ζητήσανε.

Μια λυγερή, παπα-Λάμπραινα,
μια λυγερή εφώναξε,
μια λυγερή εφώναξε,
τους κλέφτες τους εφώναξε.

Τρέξε, Γιωργά- παπα-Λάμπραινα,
τρέξε, Γιωργάκη ξάδερφε,
τρέξε, Γιωργάκη ξάδερφε,
οι κλέφτες μάς εκάψανε. ☉

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΜΠΑΚΑΣ του ΔΟΝΑΤΟΥ

Του Φώτη Γόγολα, Θεολόγου-Φιλολόγου

Από τη Γολά Φιλιατών Θεσπρωτίας ορμώμενος, κατέλαβε θέση πρωτοετούς μαθητού στην Επτατάξιο Εκκλησιαστική Σχολή Κορίνθου, το φθινόπωρο του 1951. Φιλόστοργη και περήφανη για τα παιδιά της μάνα ήταν τότε η Σχολή και ο μακαριστός Μητροπολίτης Κορινθίας Προκόπιος, ως πρόεδρος της Σχολικής Εφορίας, υπήρξε ο δυναμικός αλλά και πολυαγαπημένος γέροντας των ιεροσπουδαστών. Είχε φροντίσει να έχει η Σχολή ένα λαμπρό επιτελείο καθηγητών, που θύμιζαν τους διδασκάλους του Γένους, αφού εργαζόνταν κάτω από δύσκολες συνθήκες με αυταπάρηση και φιλότιμο. Η Ι. Μητρόπολη Κορίνθου έχει αφιερώσει το Εγκόλπιο Ημερολόγιο του 2014 στα πενήντα χρόνια από την εκδημία του μακαριστού Ιεράρχη (1888-1964)· στις σελίδες του εκφράζει την ευγνωμοσύνη της για την προσφορά του στην Εκκλησία, στην εκκλησιαστική εκπαίδευση και στο Γένος, και προβάλλει προς μίμηση τις αρετές του.

Ο Γρηγόρης Μπάκας ορφάνεψε νωρίς από πατέρα και οι δικοί του, με προτροπή εκκλησιαστικών και άλλων παραγόντων της περιοχής, φρόντισαν να σπουδάσει στην Εκκλησιαστική Σχολή της Κορίνθου, που η μέριμνα για τα ορφανά και άπορα ελληνόπουλα ήταν κύριο μέλημα και αποστολή της. Προοριζόταν για τον εκκλησιαστικό στίβο ο μικρός, τότε, Γρηγόρης, αλλά στην πορεία, ενώ φοιτούσε στη Σχολή, αναλογιζόμενος τη σοβαρότητα της αποστολής του κληρικού, τον βαρύ Σταυρό και την ανηφόρα του Γολγοθά, αναμέτρησε τις δυνάμεις του, το ξανασκέφθηκε και τελικά προτίμησε να δραστηριοποιηθεί σε άλλους τομείς της κοινωνικής και πολιτικής ζωής. Έτσι, έφυγε από τη Σχολή και αποφοίτησε από το 2ο Γυμνάσιο Αρρένων Αθηνών. Δεν απομακρύνθηκε από την Εκκλησία, αλλά πάντα πιστός, ευσεβής και φιλακόλουθος, με αγάπη και καλοσύνη για τον άνθρωπο, έγινε ένας χαρούμενος και αισιόδοξος οικογενειάρχης.

Εργάστηκε στον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού και κατά τη διάρκεια της σταδιοδρομίας του φοίτησε στην Πάντειο Σχολή, απ' όπου πήρε το πτυχίο του τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων. Για κάποιο χρονικό διάστημα είχε αποσπασθεί στο Υπουργείο Προεδρίας της Κυβερνήσεως, επί των ημερών του σοφού καθηγητού και πολιτικού, μετέπειτα προέδρου της Ελληνικής Δημοκρατίας, αειμνήστου Κωνσταντίνου Τσάτσου. Επανέρχόμενος στον ΕΟΤ, εξελίχθηκε σε διευθυντικό στέλεχος και δραστηριοποιήθηκε στον τομέα της εκπαίδευσης. Ανέλαβε μια νεκρή και άγονη Διεύθυνση, τη Διεύθυνση Εκπαίδευσης του ΕΟΤ, που για αρκετά χρόνια τη χρησιμοποιούσαν ως «ψυγείο» για όσους υπαλλήλους έπεφταν σε δυσμένεια, την οργάνωσε σωστά και την ανέβασε πολύ ψηλά, προσφέροντας πολύτιμες υπηρεσίες στην εκπαίδευση των ξενοδοχοϋπαλλήλων και των επαγγελματιών τουρισμού. Οργάνωσε και υλοποίησε σεμινάρια εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλες τις τουριστικά αναπτυσσόμενες περιοχές της χώρας, παράλληλα με τις Σχολές Τουριστικών Επαγγελματιών, ενώ μέσα στον ΕΟΤ οργάνωσε και υλοποίησε ένα ευρύτατο πρόγραμμα εκμάθησης ηλεκτρονικών υπολογιστών στους υπαλλήλους. Αναβάθμισε τη Σχολή Ξεναγών Αθηνών, που υπήγετο, τότε, στη διοίκηση και διαχείριση του ΕΟΤ, και πραγματοποίησε ένα άλλο ευρύ πρόγραμμα ίδρυσης και λειτουργίας τοπικών Σχολών Ξεναγών σε περιοχές της χώρας όπου υπήρχε έντονο ενδιαφέρον.

Χρησιμοποίησε ομιλητές και συνεργάτες ικανούς και εξειδικευμένους στα αντικείμενα των διαφόρων ομιλιών τουριστικών επαγγελμάτων, εντός και εκτός ΕΟΤ, ανθρώπους του μάνατζμεντ και του μάρκετινγκ ειδικευμένους στον τουρισμό.

Κάποια μέρα στο Μεσολόγγι, προσφωνώντας τον υπουργό Τουρισμού, χαρακτήρισε «ιστορική την απόφαση να ιδρυθεί τοπική Σχολή Ξεναγών στο γενναίο Μεσολόγγι» και ο υπουργός κατενθουσιασμένος είπε: «Κύριε Μπάκα, αυτή η φράση σας θα μείνει ιστορική, θα μείνει στη μνήμη μας και στη συνείδησή μας, θα μείνει στις καρδιές μας, στους ξεναγούς της περιοχής. Δε θα έβρισκα, σ' αυτή την περίπτωση, άλλη καταλληλότερη φράση που να αντικατοπτρίζει το έργο μας για το ιστορικό Μεσολόγγι και την πατρίδα μας γενικότερα».

Σε όλη του τη ζωή, ο Γρηγόρης ήταν αυτό που λέμε «ζωηρό παιδί». Ποτέ του δεν εφησύχασε, αλλά πάντοτε προσπαθούσε για το καλύτερο αναζητώντας τους καταλληλότερους τρόπους. Απ' την άλλη, διακρινόταν από αγνή και άδολη αγάπη προς όλους, φίλους και μη. Γι' αυτό και αγαπήθηκε πολύ από όλους. Μεγάλη ήταν και η αγάπη που εισέπραττε και από το αντίθετο φύλο. Δε μισήθηκε ποτέ από κανέναν. Προτίμησε να αδικηθεί πολλές φορές, παρά να αδικήσει. Στο τέλος της καριέρας του δε γεύθηκε, ίσως, την ηθική ικανοποίηση για την προσφορά του στον βαθμό που θα ήθελε... Έτσι όμως είναι οι άνθρωποι...

Φοβούμενος μην παρεξηγηθώ και προσκρούσω στα αισθήματα της απλότητας και της ταπεινότητάς του, δε θα αναφερθώ στις αγαθοεργίες του, εκτός βέβαια της μεγάλης δωρεάς του (κτηματικής) για την ίδρυση και λειτουργία Με-

γάλης Μονής στην Αττική, προς τιμήν και επ' ονόματι μεγάλου Αγίου και Θεολόγου της Εκκλησίας, της οποίας ταπεινοί προσκυνητές έχουμε προσέλθει πολλοί μαζί του.

Είναι από τους πρωτεργάτες της Ένωσης Αποφοίτων της Εκκλησιαστικής Σχολής Κορίνθου και για πολλά χρόνια Μέλος του Δ.Σ. Μάλιστα σε κάποια εποχή, πριν από λίγα χρόνια, που η Ένωση κινδύνευσε να διαλυθεί και να χαθούν και όλα τα περιουσιακά της στοιχεία (χρήματα, αρχείο κτλ.), ο Γρηγόρης μαζί με άλλους ομογάλακτους αδελφούς (Μαρινό, Καλλαρά, Ανδρικόπουλο, Παπαγεωργίου, Ψυχογιό, Δαραδήμο, τον γράφοντα αυτές τις σκέψεις κ.ά.) πρωτοστάτησε στην επανίδρυση της Ένωσης και στη διεύρυνση του καταστατικού της, στη διεκδίκηση και την επανάκτηση του αρχείου και των χρημάτων της, στη στέγασή της στη φιλόξενη και αξιοπρεπή στέγη των Εκδόσεων ΨΥΧΟΓΙΟΣ και στην έκδοση της εφημερίδας μας, ενός εντύπου που μεταφέρει τα μηνύματα, τα νέα και την αγάπη των αδελφών μας από τις συνάξεις και τις εορτές στην Αθήνα και την Κόρινθο και τις διάφορες εκδρομές και περιηγήσεις μας.

Είχα την έμπνευση, την τιμή, τη χαρά και την αγάπη να γράψω αυτές τις σκέψεις για τον Γρηγόρη, από τη μεγάλη μου, εκτός των άλλων, υποχρέωση απέναντί του για τη στήριξη, την ηθική και υλική βοήθεια και τη συμπαράστασή του στις δυσκολίες της σταδιοδρομίας μου στον ΕΟΤ.

Αδελφέ Γρηγόρη, σήμερα που δοκιμάζεται η υγεία σου, σου εύχομαι εγώ και όλοι, πιστεύω, οι συμμαθητές με πολλή αγάπη ΚΑΛΗ ΑΝΑΡΡΩΣΗ και σε περιμένουμε να έλθεις «σιδερένιος» πάλι κοντά μας.

Σε κάθε σύναξη και εορτή που κάνουμε, σε προσμετράμε προσευχόμενοι για σένα. ☺

Ο Γρηγόρης (δεξιά) με τον Σπ. Μπίκουλη σε παλαιότερη συγκέντρωση των συμμαθητών μας για την κοπή της πίτας

Να τα πούμε;

ΞΙΤ ΠΟΛ

Άδει ο Κώστας Μπιρίης*

Κοίτα μόδα που επικράτησε!

Κοίτα ανάγκη που μας δημιούργησαν!

Κοίτα ενδιαφέρον που μας καλλιέργησαν! Κοίτα σκοτούρα που έμπασαν στο μυαλό μας!

Κοίτα που μας έπεισαν να πάρουμε στα σοβαρά μια σαχλαμάρα!

Έξιτ πολ! Σκέψου εφεύρεση!

Έξιτ πολ, κύριε! Το είδατε;

Εδώ και κάποια χρόνια μπήκε στη ζωή μας το έξιτ πολ! Το οποίο ουσιαστικά σημαίνει «μηχανισμός παραγωγής περιέργειας».

Μάλιστα! Μας φύτεψαν συνήθειες που ούτε τις ξέραμε ούτε τις χρειαζόμασταν. Ένας ολόκληρος κόσμος, με αμοιβή ή χωρίς, σπεύδει να συμβάλει στον εξιτπολιτισμό και να τον υπηρετήσει. Δεκάδες φορείς και ειδικές εταιρείες αμολάνε εξιτπολιτάδες να μαζέψουν εκ των προτέρων τα επόμενα.

Μα τον Άγιο Παχούμιο, αυτό το έξιτ πολ δεν μπόρεσα ποτέ να καταλάβω γιατί γίνεται. Όλες μας οι ενέργειες έχουν έναν σκοπό: έναν στόχο. Θα μαγειρέψουμε για να φάμε. Θα αγοράσουμε ρούχα να τα φορέσουμε. Θα πάμε εκδρομή να αναζωογονηθούμε. Θα δειρούμε κάποιον για να βγάλουμε το άχτι μας. Θα κατεβούμε σε μια απεργία να διεκδικήσουμε κάτι ή να κάψουμε την Αθήνα.

Το έξιτ πολ γιατί θα το κάνουμε;

Για να φανούν μερικοί προφήτες και μάγοι; Να αποδείξουν ότι διαθέτουν μηχανισμούς αποκρυπτογράφησης των διαθέσεων του εκλογικού σώματος;

Κι εσύ, φίλε Έλληνα, γιατί να συσκευαστείς στον σάκο της βιασύνης;

Αν πεινάς και θες να φας μια ώρα γρηγορότερα, το κατανώ. Αν έχεις ταξίδι και θέλεις να πας ενωρίτερα στο αεροδρόμιο, το συμμερίζομαι. Αν έχεις μια καψουρευτική γνωριμία και θες να την εξελίξεις άμεσα σε προχωρημένη ερωτική σχέση, το λαβαίνω υπόψη. Αλλά το να θες να μάθεις δυο ώρες γρηγορότερα το εκλογικό αποτέλεσμα δεν το καταλαβαίνω.

Πώς κατάφεραν να μας ποτίσουν τη σκόνη μιας ηλίθιας ανυπομονησίας;

Πώς μπόρεσαν να πετύχουν την υψηλότερη τηλεθέαση προσφέροντας έξιτ πολ;

Κι εμείς εκεί: πειθήνια και άβουλα θύματα της προκατασκευασμένης περιέργειας. Εκεί. Να μάθουμε πρόωρα το εκλογικό αποτέλεσμα. Εννιά μήνες στην κοιλιά της μάνας μας και δε θα μάθουμε τι σημαίνει υπομονή.

Τι θα κερδίσουμε, αν ξέρουμε λίγες ώρες ενωρίτερα ποιος κέρδισε στις κάλπες; Έχουμε τόση ανάγκη, τόση πρεμούρα, να πληροφορηθούμε κάτι πρόωρο και ανώριμο; Είμαστε τόσο ψώνια; Γιατί και προς τι αυτή η περιέργεια;

Πες μου, σε παρακαλώ: τι κερδίζεις αν μάθεις ένα εκλογικό αποτέλεσμα τρεις ώρες ενωρίτερα; Τι χάνεις αν το μάθεις και δέκα ώρες αργότερα; Τι αλλάζει στη ζωή σου όταν το πληροφορείσαι; Σου δίνουν και κανένα κομμάτι χαλβά; Σε τι θα ζημιωθείς αν σου το πουν την άλλη μέρα ή μια βδομάδα μετά; Ή τρεις μήνες μετά; Τι θα χάσεις αν δεν το ξέρεις καθόλου; Σε τι θα υστερείς αν οι άλλοι σκυλοτρώνονται κι εσύ πέρα βρέχει; Ποια βλάβη θα υποστείς αν από τις προηγούμενες ως τις επόμενες εκλογές δεν έχεις ιδέα ποιος είναι ο πρωθυπουργός της χώρας; Τι θα σου συμβεί αν αγνοείς ποιος είναι ο υπουργός Προστασίας του Πολίτη; Θα πάσουν να μπαίνουν οι λαθρομετανάστες; Ή θα σταματήσουν οι κουκουλόφοροι να καταστρέφουν την Αθήνα;

Και θα ρωτήσεις ενδεχομένως: «Μα να μην ξέρω ποιος κυβερνάει αυτό τον τόπο;»

Είδες που είσαι αφελής; Βρε χαζέ και απληροφόρητε! Ο πρωθυπουργός και οι υπουργοί κυβερνούν αυτό τον τόπο;

Βρε, είναι δυνατόν να σου φανερώσουν εσένα ποιος κυβερνάει αυτό τον τόπο;

Βρε, όταν κάποτε ο Καραμανλής ο φρυδάς αναρωτήθηκε ως πρωθυπουργός ποιος κυβερνάει αυτό τον τόπο, κόντεψε να φάει το κεφάλι του. Ευτυχώς που άλλαξε όνομα και την κοπάνησε μεσάνυχτα για το Παρίσι.

Καιρός όμως να το διερευνήσουμε λιγάκι. Μήπως οι συμμορίες κυβερνούν αυτό τον τόπο;

Μήπως οι οφσόρ εταιρείες κυβερνούν αυτό τον τόπο;

Μήπως το χρήμα και το άνομο συμφέρον κυβερνούν αυτό τον τόπο; Μήπως οι κλίκες και οι αθέμιτες παρέες κυβερνούν αυτό τον τόπο;

Μήπως τα κυκλώματα και οι μηχανογράφοι κυβερνούν αυτό τον τόπο;

Μήπως οι μηχανισμοί ανακύκλωσης των ψεύτικων οραμάτων κυβερνούν αυτό τον τόπο;

Και μήπως, όταν λέμε κυβερνούν, εννοούμε ότι καθοδη-

γούν ανεξέλεγκτα, φμώνουν, πληγώνουν, καλύπτουν, εκβιάζουν και παραπλανούν;

Κι εσύ, βρε θύμα, βιάζεσαι να μάθεις ποιος θα κερδίσει τις εκλογές;

* Ο αγαπητός φίλος κ. Κώστας Μπιλίρης-Βυζαντινός είναι απόφοιτος της Εκκλησιαστικής Σχολής Λαμίας και εκδότης της εφημερίδας ΑΝΑΤΟΛΗ, οργάνου των σπουδασάντων στη Σχο-

λή. Παράλληλα, είναι συγγραφέας δύο βιβλίων που έτυχαν πολύ καλής υποδοχής από το αναγνωστικό κοινό. Μάλιστα, το πρώτο βιβλίο του το είχαμε παρουσιάσει στην εφημερίδα μας παλαιότερα. Έχει ειδικευτεί στο χρονογράφημα, που το θεωρεί τον καλύτερο τρόπο επικοινωνίας με τους αναγνώστες του.

Θέλοντας να συμβάλει και αυτός στην προσπάθειά μας για ένα πληρέστερο έντυπο, μας έστειλε μερικά δικά του κείμενα, ένα εκ των οποίων δημοσιεύουμε με ευχαρίστηση. ☉

ΟΙΟΝΕΙ ΕΛΕΥΘΕΡΟΙ ΣΥΝΕΔΡΙΑΖΟΥΜΕ

Γνωριμία με την Υπαρξιακή Συμβουλευτική Υποστήριξη στη φυλακή

Του Γιάννη Σ. Ιωαννίδη

Ψυχολόγου Καταστήματος Κράτησης Κορυδαλλού

Η παροχή ψυχολογικής υποστήριξης στον κρατούμενο από τον ψυχολόγο της φυλακής με όρους υπαρξιακούς είναι μια σφραγιστική εμπειρία επιστροφής του έγκλειστου ανθρώπου στον αυθεντικό εαυτό του.

Οι «δρόμοι» της παροχής είναι όσοι και τα προβλήματα των ανθρώπων. Όλοι όμως αρχίζουν από το ίδιο σημείο: την αναζήτηση της φυλακισμένης υπαρξης, μέσα στις δύσκολες συνθήκες της κράτησής της, με προτάσεις ελευθερίας, νοήματος ζωής και ανατροφοδότησης.

Οι ψυχολογικές συνεδρίες προϋποθέτουν τη συνάντηση και η συνάντηση τον τόπο. Ψυχολόγος και κρατούμενος, ύστερα από αίτημα του δεύτερου, συνεδριάζουν με όρους Προσαρμογής, Ασφάλειας και Επανόδου. Όλα αρχίζουν από ένα μικρό κομμάτι χαρτί, πάνω στο οποίο ο κρατούμενος γράφει ότι ζητάει «ακρόαση από ψυχολόγο» ή, με άλλα λόγια, ένα ασφαλές καταφύγιο που μέσα του θα χωρέσουν το λάθος, η αδικία, η συγγνώμη, ο θυμός, η απόρριψη, η προσδοκία, το ψέμα, ο φόβος αλλά και το παράπονο του καθημερινού ανθρώπου που ομολογεί βουβά, πίσω από τα κρύα κάγκελα της φυλακής του, ότι «ξέχασε» να αγαπήσει τον εαυτό του.

Το «παραβολικό παραμύθι της φυλακής» μιλάει για μια «λυτρωτική αύρα» που έρχεται από μακριά και μπαίνει, από τη μισάνοιχτη πόρτα, στην αίθουσα της ψυχολογικής υποστήριξης. Κοιτάζει τον κρατούμενο στα μάτια, τον χτυπάει στην πλάτη και του ζητάει να ακουμπήσει στο τραπέζι της αμοιβαίας εμπιστοσύνης όλα όσα θέλει να ξεχάσει, να αλλάξει ή να κρύψει. Ύστερα, η αύρα φεύγει από το μικρό παράθυρο της αίθουσας, για να προετοιμάσει την επάνοδο του εμπειριστάτου ανθρώπου στην «εστία» του, γιατί ακόμα και από τη μεγαλύτερη περιπέτεια της ζωής του, στο τέλος του παραμυθιού πρέπει να βγει ενισχυμένος.

Ο ψυχολόγος στη φυλακή λειτουργεί με όρους ελευθερίας, γιατί γνωρίζει καλά ότι η ελευθερία είναι καρπός του διαλόγου των ανθρώπινων συναισθημάτων στο επικοινωνιακό τραπέζι της ζωής.

Μιλάει τη γλώσσα της αυλής του σπιτιού όπου μεγάλωσε, γιατί θέλει να χρησιμοποιεί στη συνεδρία τις «γλυκές» λέξεις της ζωής που του έμαθε η μάνα του.

Δεν κάνει ποτέ «θόρυβο», γιατί πρέπει να ακούσει καλά ακόμη και τη... σιωπή της απόγνωσης.

Επιλέγει τα διακριτικά μονοπάτια της αναζήτησης για να μην προδώσει την ελπίδα ενός ανθρώπου που τον κάλεσε να τον βοηθήσει να ανοίξει διάλογο, επιτέλους, με τον εαυτό του.

Αναδεικνύει ανθρώπινα πάθη και προβληματικές συμπεριφορές, γιατί θέλει να τα αντιπαραβάλει στο «αλώνι της ζωής» με τη συγγνώμη που ποτέ δεν ακούστηκε, με την καρέκλα του οικογενειακού τραπέζιου που άδειασε, με την ελπίδα που δεν πρέπει να σβήσει, με την παρουσία που οι άλλοι δε χόρτασαν, με την πατρότητα και τη μητρότητα που, για τα παιδιά που περιμένουν, είναι «πράγματα» από αυτά που καθημερινά θέλουν να βλέπουν και να πιάνουν...

Η ψυχολογική υποστήριξη ευδοκίμει όταν η ομιλία γίνεται συνομιλία, ο λόγος διάλογος, η ανακοίνωση κοινωνία, η ζήτηση συζήτηση.

Τότε ο κρατούμενος υιοθετεί την αλήθεια που λυτρώνει και την αναδέχεται στην εσωτερική του ζωή, για να συνειδητοποιήσει τα όριά του, να χτίσει την αυτογνωσία του και να νοηματοδοτήσει τη ζωή του.

Ο ψυχολόγος είναι εκεί, όχι για να τον βοηθήσει να αποφύγει την εμπειρία της οδύνης, αλλά για να τον γνωρίσει με τις αιτίες που την προκάλεσαν.

Τότε ο κρατούμενος βιώνει τη νοσταλγία προς την ελευθερία και... πορεύεται.

Ο ψυχολόγος είναι εκεί, για να μην του επιτρέψει να ναυαγήσει ξανά στον σκόπελο του εαυτού του.

Οιονεί ελεύθεροι συνεδριάζουμε, γιατί στους παραβολικούς δρόμους της Υπαρξιακής Συμβουλευτικής Υποστήριξης, οι ανέστιες ψυχές των εγκλειστών είναι φορές που τρέχουν ελεύθερες σαν άλογα! ☉

Στιγμιότυπα από τη συνεστίαση της Αγίας Φωτεινής, στις 18 Μαΐου 2014

ΕΣΤΕΙΛΑΝ ΤΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΤΟΥΣ

Αγγελακόπουλος Άγγελος 50,00
 Άνθιμος Ανδρέας 20,00
 π. Αντωνόπουλος Μιχαήλ 60,00
 Βίνος Ευστάθιος 20,00
 Βλάσσης Γεώργιος 20,00
 Γεωργακόπουλος Ευγένιος 20,00
 Γεωργακόπουλος Παναγιώτης 15,00
 Γκαρμάτης Δημήτριος 25,00
 π. Δαλιάνης Απόστολος 40,00
 Δάφνης Δημήτριος 20,00
 Δελώνης Απόστολος 20,00
 Δευτεραίος Κωνσταντίνος 100,00
 Διακομανώλης Θωμάς 20,00
 Δρίτσας Δημήτριος 20,00
 Θανούκης Ηλίας 30,00

Θωμόπουλος Βλαστός 20,00
 Ι. Μ. Φιλίππων Νεαπόλεως
 και Θάσου 100,00
 Ιωαννίδης Ιωάννης 40,00
 Καραγκούνης Μιχαήλ 20,00
 Κατσαούνης Ξενοφών 30,00
 Κοψιδάς Δημήτριος 30,00
 Κεραμιδάς Θεόδωρος 20,00
 π. Κοκοσιούλης Γεώργιος 20,00
 Κορκόντζηλας Γεώργιος 20,00
 Κορκόντζιλας Παναγιώτης 80,00
 π. Κορρές Δημήτριος 20,00
 Κούρος Παναγιώτης 20,00
 Κουτσούκος Γιάννης 20,00
 Λαμπρόπουλος Παναγιώτης 20,00

Μηνακάκης Δημήτριος 20,00
 Μητροπολίτης Καρπενησίου
 Νικόλαος 50,00
 π. Μπλάθρας Γεώργιος 250,00
 π. Ντούλης Ιωάννης 25,00
 Ξένος Αλέξιος 20,00
 Παπαδάς Αλέξανδρος 20,00
 Παπαδάς Ευάγγελος 50,00
 Πρίαμος Λέκκος 20,00
 Σκιαδαρέσης Ιωάννης 20,00
 Ρουμπέκας Κώστας 20,00
 Σπρέκος Δημήτριος 20,00
 Σταύρου Σταμάτιος 20,00
 Τσίχλας Ανάργυρος 30,00
 π. Φίφλης Χρίστος 20,00